

PANTELİS VARNAVA
KIBRISLI RUM VE TÜRKLERİN
ORTAK İŞÇİ MÜCADELELERİ
(TARİHTEN OLAYLAR)

LEFKOŞA 1997 Çeviren: Thanasis Haranas

Kapaktaki fotoğrafta da görüldüğü gibi, Kıbrıslı Rum ve Türk işçilerin pratikte işbirliği. Soldan sağa Panayotis StíHanu, Angelis Anastasi ve Kıbrıslı Türk Cemali adındaki işçiler işbaşında. Özel demir çubuklar ve küreklerle, Kıbrıs Maden Şirketi'nin Ksero'daki ocağında, yurtdışına ihraç edilecek olan kömürü çıkarırken. Kayıp, boşluğa yuvarlanmamaları için bellerinden özel kemerler ve iplerle bağlılar. Fotoğraf 1938'de çekildi.

Bu kitapta kullanılan doküman ve bilgiler büyük oranda PEO ve Sendikalarının arşivinden alınmıştır. Yazar bu vesileyle PHO'ya teşekkürlerini İfade eder.

Yazar ayrıca metinlerin daktilosu ve düzeltmesini yapan Yula Prokopm'ya da teşekkürlerini ifade eder.

© PANTELİS VARMAYA

Sinerğasias caddesi 16

Kaymaklı Lefkoşa, Kıbrıs

Tel: 432622İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ.....	7
2. 1925 SKURİOTİSA OCAĞINDAKİ BÜYÜK KAZA.....	10
3. 1936 SKURİOTİSA GRF.Vİ.....	11
4. 1936 MAVROVUNİ GREVİ.....	12
5. 1941 LİMNİ GREVİ.....	13
6. 1941 DEMİR YOLU İŞÇİLERİNİN GREVİ.....	13
7. KIBRISLI TÜRKLERİN SENDİKA ORGANLARINA SEÇİMİ.....	15
8. ENOSİS MÜCADELESİ İŞÇİ SINIFININ BİRLİĞİNİ ZORLAŞTIRIYOR.....	17
9. KIBRISLI RUMLAR VE TÜRKLER 1 MAYISI BİRLİKTE KUTLUYOR.....	21
10. 1948 PEO VE K/T SENDİKALARININ İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜ.....	23
11. KIBRISLI RUMLAR VE TÜRKLER BİRLİKTE KANTARINI AKITIP BİRLİKTE HAPİSE ATILDILAR.....	27
12. 1952 LİMAN İŞÇİLERİNİN GREVİ.....	28
13. 1953 BAF DEPREMİ.....	29
14. KIBRISLI TÜRKLERİN SOSYAL SİGORTA İÇİN VERİLEN MÜCADELEYE KATKILARI.....	30
15. SENDİKA KLİNİKLERİ VE KIBRISLI TÜRKLER.....	32
16. PEO TÜRK BÜROSU.....	33
17. PEO'NUN TÜRKÇE BÜLTENİ.....	35
18. AHMET SADİ'YE KARŞI CİNAYET GİRİŞİMİ.....	37
19. SENDİKA FEDERASYONLARININ 1948 ORTAK BİLDİRİSİ.....	39
20. KIBRISLI RUM VE KIBRISLI TÜRK İŞÇİLERİN 1960 HÜKÜMET VE ASKERİ ŞANTİYELERDEKİ MÜCADELELERİ.....	41
21. 1974 TRAJİK OLAYLARI SONRASI.....	43
22. SONUÇ.....	48
23. EKLER.....	51
24. BİLDİRİ-ÇAĞRILAR.....	63
25. ÖRT AK MÜCADELEDEN FOTOĞRAFLAR.....	83
26. KAYNAKÇA.....	115
27. YAZARIN DİĞER KİTAPLARI.....	116

GİRİŞ

Kıbrıslı Türk işçiler daima Kıbrıs İşçi sınıfının ayrılmaz bir parçasını oluşturmuştu. Yıllar boyunca maden ocaklarında, limanlarda, ambalaj depolarında, tarlalarda, inşaatlarda, devlet ve askeri şantiyelerde, imalathanelerde, fabrikalarda ve ekonomimizin diğer sektörlerinde Kıbrıslı Rum işçilerle yanyana çalıştılar. Aynı mekanlarda, aynı mahallelerde, aynı köy ve şehirlerde, aynı maden ocağı yerleşim birimlerinde ve özellikle de Skuryotissa, Mavrovuni ve Ksero maden ocaklarındaki yerleşim birimlerinde Kıbrıslı Rum İşçilerle yanyana yaşadılar.

Kıbrıslı Rumlarla Kıbrıslı Türkler birlikte çalışıp birlikte yaşadıkları her yerde, ortak sorunlarla baş etmek zorunda kaldılar. Zorlu ve aşırı çalışma saatleri, çok düşük maaşlar, hastalık, iş kazası veya yaşlılık durumlarında kendileri ve ailelerinin durumu gibi sorunlar herkes için geçerli idi. Herkes aynı çileyi çekiyor ve insanca bir yaşam istiyordu. Bu yüzden de mücadele kaçınılmaz olarak ortaktı ve bu mücadeleye çoğu kez kadın ve çocuklar da katılıyordu. İleriki sayfalarda göreceğimiz gibi, Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk işçilerin, sorunların çözümü ve örgütlenme hakkı için birlikte yürüttükleri mücadelenin birçok Örneği var, ve o mücadelelerde kendileri ve aileleri için daha iyi, daha insanca bir hayat uğruna aynı özverilerde bulundular.

Kitapta, daha sendikalar kurulmadan Rum ve Türk işçilerin ortak grev kurullarında seçilen komiteler tarafından yürütülen birçok grevin yapılmış olduğunu göreceğiz.

Ve, ayrı Kıbrıs Türk sendikaları kurulduğunda da (ki bu sendikalar 1944te kurulmaya başladı) birçok Kıbrıslı Türk işçi, söven ve muhalâzakar Kıbrıslı Türk çevrelerin baskı ve tebdillerine rağmen, Kıbrıslı Rum meslekdaşları ile birlikte kayıtlı oldukları sendikaları terketmediler. Çünkü, sağlıklı sendikacılığın ilkelerine yani aynı iş dalı ve meslekteki işçilerin hakları için en iyi şekilde mücadele etmelerinin din, dil, milliyetten bağımsız olarak aynı sendikalarda mücadele etmeleriyle mümkün olduğu ilkesine inanıyorlardı. Uzun yıllar boyunca aynı sendikalarda kaldılar, ve sadece üye olarak değil, yönetici olarak da Kıbrıslı Rum arkadaşlarıyla birlikte sendikalarının işçi sorunlarıyla ilgili günlük faaliyetlerinde önemli rol oynamaya devam ettiler. Örneğin, 1956'da Enosis mücadelesi ve EOKA'nın silahlı mücadelesi sonucu oluşan gerilimden kaynaklanan ve iki toplum arasındaki ilişkilerin bozulmasına, hatta birçok Kıbrıslı Rum ile Türk'ün öldürülmesine kadar varan kötü ortama yol açan övenizmin güçlenmesi ve Sömürge yönetiminin "böl ve yönet" siyasetine rağmen, PEO'ya bağlı sendikalarda 2000 Kıbrıslı Türk üye (ki bu sayı diğer tüm Kıbrıslı Türk sendikalara üye olanlara eşitti) kayıtlıydı.

Bu işçiler -daha ilerde üye olanlar gibi- şövenist Türk unsurlar tehditlerini cinayete vardırıana kadar Sendikalarından ayrılmadılar. Kıbrıslı Türk Sendikalar ile Kıbrıs Türk İşçi Federasyonu "nün kurulması sonrası da PEO ve sendikaları ile bu Sendikalar arasında işçi sorunlarının çözülmesi için samimi ve yakın bir işbirliği oluştu. Aynı işbirliği ortamı Kıbrıs Türk sendikaları ile Kıbrıslı Türk üyeleri olan ancak PEO'ya bağlı olmayan diğer sendikalar arasında da oluştu.

Yukarda da belirttiğimiz gibi, bu ortak işçi mücadeleleri sırasında, Kıbrıslı Türk işçiler Kıbrıslı Rum arkadaşlarıyla birlikte birçok özveride bulundular. İşlerinden ve evlerinden kovuldular, yaşadıkları yerlerden sürüldüler, ve başka yerlerde iş bulamamaları için 'tehlikeli unsur" sıfatıyla kara listelere kaydedildiler. Bu özellikle yabancı madencilik şirketlerinin taktığıydı. Birçok işçi İki yıla kadar varan hapis cezasına çarptırıldı, ve bazı durumlarda da (1948'de Mavrovuni ve Ksero'da olduğu gibi) polislerin kurşunlarıyla kanlarını akıttılar.

Büyük grevlere destek kampanyaları düzenlenir, binlerce lira ve büyük miktarda yiyecek toplanır, büyük mitingler düzenlenir ve Hükümete tüm Kıbrıs'tan binlerce Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türkün imzaladığı protesto mektupları yollanırdı. Böylelikle, ortak mücadeleler, gerek Rum gerekse Türk, tüm halkın davası halini alırdı.

Bu kitapta yer alan veri ve belgeler (metin, fotoğraf, broşür v.s), toplanabilecek olanların sadece küçük bir bölümünü oluşturuyor. Fakat yansıtmak İstedüğimin görüntüyü, yani Kıbrıslı Rumların ve Kıbrıslı Türklerin ortak sorunlarını ve işçi sınıfının yıllar sonra bugün bu kadar önemli sosyal ve ekonomik kazanımlarına ve yüksek yaşam standartlarına kavuşmasına yol açan ortak mücadelelerini, aralarında oluşan övgüye değer birliği, bu mücadeledeki özverilerini yansıtmaya yeterlidir.

1925 SKURİOTISSA OCAĞINDAKİ BÜYÜK KAZA

CYPRUS MINES CORPORATION adlı Amerikan şirketine ait olan Skuriotissa (Fukassa) maden ocağında 1925 'teki kaza Kıbrıs maden ocaklarında meydana gelen kazaların en korkuncudur.

18 Mart sabahında, 11 maden işçisi (8 Kıbrıslı Türk ve 3 Kıbrıslı Rum) yaklaşık 20 bin tonluk bir kaya ve maden kütlelerinin çökmesiyle ocağın dehlizlerinde mahsur kaldılar. İşçilerin hepsi havasızlık, aşırı ısı ve zehirli gazlar nedeniyle korkunç bir şekilde can verdiler. İşçileri madenden çıkardıklarında hepsi ölmüştü ve bedenleri tanınmaz halde idi. Bu yüzden de, o gün orda bulunan Flasulu Arğiros Karapîperis ve diğer işçilerin anlattıklarına göre, talihsiz işçileri karışık olarak iki mezarlığa, Solea'da Ay Yorgi köyünün (maden ocağının yakınında) Türk mezarlığı ile Katithata'daki Ay İoannis kilisesinin bahçesine defnettiler.

O gün Skuriotissa'da kazada ölen işçilerin aileleri ve yakınları trajik anlar yaşadı.

Kazada can veren İşçiler:

Mehmet I lallı	Vreçya
Hasan Ramadan	Vreçya
Salih Hüseyin	Vreçya
Hasan Salih	Malımda
Stilianos Angeli	Petra
Mustafa Hüseyin	Petra
Ahmet Şah Ali	Arodes
Kmir Ali Onbaşı	Trcmetuşa
Yorgos Konstandinu	Athienu
Bahattin Niyazi	Flasu
Andreas Vasilin	göçmen

1936 SKURİOTİSSA GRKVI

Skurıotissa ocağında 1936'da 1000 Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk işçi çalışıyordu. 18 Ağustos'ta işçiler maaşların alt müteahitler tarafından değil de şirket tarafından ödenmesi, asgari günlüğün 3 şiline çıkarılması ve maaşların her ayın 15inde ödenmesi talepleriyle greve gittiler.

Yaptıkları kurulda işçiler 32 saat süren grevin yürütülmesi için ortak bir grev komitesi seçtiler. Komili;, Thornas Mavrovuniotis, Nikolas Thikomİis. Necat Mulla Hasan. Panayi Çanakka, Mustafa Ali ve Mihail Stilianu tarafından oluşuyordu. Grev, şirket yönetiminin talepleri karşılayacağını vaad etmesiyle sona erdi. Maden işçileri henüz Örgütlenmemislerdi.

1936 MAVROVUNI GREVİ

1936'da Mavrovuni ocağında 2000'i aşkın Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk işçi çalışıyordu. 31 Ağustos'ta şirketin keyfi bir kararla maaşlarda kesintiye gitmesi üzerine işçiler grev karan aldılar.

İşçiler, topladıkları grev kurulunda, şirkete iletilecek taleplerin incelenmesi ve grevin yürütülmesi için ortak bir komite seçtiler. Komite, Yorgos Kondu (Rusvelt), Spiros Kiriaku, Süleyman Hüseyin, Kostas Sofokleus, Hüseyin Behçet, Ali Refik ve Lukas Onisiforu'dan oluşuyordu. Talepleri ise yövmiyelere zam, iş saatlerinin azaltılması ve şirketin İşçilere kiraladığı evlerin kiralarının düşürülmesi, ve hastalık gibi durumlarda işçilere prim idi.

Grevin üçüncü gününde polisin müdahalesi sonrası grev dağıtıldı ve grev komitesinin üyeleri tutuklanarak 8 gün boyunca Merkezi Cezaevinde tutuldu. Yüze yakın Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk işçi işten ve şirketin kiraladığı evlerden atıldı, ayrıca "tehlikeli" oldukları ve işçileri "greve teşvik" teşvik ettikleri gerekçesiyle maden ocağının bulunduğu bölgeden uzaklaştırıldılar. Bu grevde de işçiler henüz örgütlü değillerdi, çünkü şirket o yöndeki en küçük bir girişimi bile işten atma ve bölgeden sürgün ile cezalandırıyordu.

1941 LIMNI GREVİ

1941'de Linini ocağında 200'den fazla Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk işçi çalışıyordu.

Aynı yılın Aralık ayında işçiler, günde sekiz saatlik çalışma, yevmiyelere zam, ve dehlizleri ışıklandırılma masraflarının şirket tarafından karşılanması talepleriyle greve gittiler. Grev 53 gün sürdü. İşçiler, grevi organize etmek ve sendika kurmak için gerekli işlemleri yapmakla görevlendirdikleri karma bir grev komitesi seçtiler. Komite İosif Hristothulu (Mavro), Osman Çiki, Gennathıo Yeorğıu, Athanası Kostandınu, Salih Salih, Hambı Hristothulu, Serafim Haralambus, Mehmet Ali Hüseyin ve Spiros Savva tarafından oluşuyordu. Hükümetin müdahalesiyle işçilerin tüm talepleri kabul edildi.

1941 DEMİRYOLU İŞÇİLERİNİN GREVİ

Demiryolları Kıbrıs'ta İngiliz Hükümetince 1905'te kuruldu. Tren her gün Magusa'dan başlayan, Mesarya'dan, Lefkoşa'dan ve Moriu'da Skuriotissa'dan geçerek Evrihuya varan ve aynı yoldan geri dönen seferler gerçekleştiriyordu.

Bu seterlerde yolcu ve mal taşınyordu. 1951 yılında Hükümet "sürekli zarar" ettiği gerekçesiyle Demiryolunu kapattı.

Demiryolunda yaklaşık olarak 240 Kıbrıslı Rum, Kıbrıslı Türk ve Ermeni işçi çalışıyordu.

1 Temmuz 1941 'de Demiryolu Yönetimi işçilerin taleplerini (ki bunlardan en önemlisi maaşlara zam idi) karşılamayı kabul etmediği için greve gidildi.

Demiryolu Yönetiminin grevi kırma ve işçileri bölmeye yönelik girişimleri herhangi bir sonuç vermeyince, Hükümet, Demiryollarını Kamu Yararına Hizmet Eden bir Kuruluş ilan ederek işçilerden hemen grevi durdurup işlerinin başına dönmelerini talep etti. Grev Komitesi bu talebi kabul etmeyince, üyeleri ve grevci işçilerden bir bölümü tutuklanıp yasalara karşı gelmekten mahkûm edildiler.

Mahkûm edilen işçiler:

Ahmet Mustafa	1 yıl hapis
Zaharias Andoniu	1 yıl hapis
Stefan Karamatyan	1 yıl hapis
İbrahim Mahmut	20 ura para cezası ve 3 ay hapis
Yeorğios Spiru	20 lira para cezası ve 3 ay hapis
Ali Hasan	20 lira para cezası ve 3 ay hapis
Tumazos Nikolau	20 lira para cezası ve 3 ay hapis
Sofoklis Hristothulu	20 lira para cezası ve 3 ay hapis

Grev, işçilerin tüm taleplerinin kabul edilmesiyle 11 Temmuz 1941 'de sona erdi. İşçilerin mahkûm edilmesi ve hapisce atılması Kıbrıslı Rumlar, Türklerle Ermeniler arasında bir protesto dalgasına yol açtı. Sonuçta Hükümet aynı yılın Aralık ayında işçileri serbest bırakma zorunda kaldı.

Taleplerin öne sürülüş şekli, grevin gerçekleştiği şartlar, grevcilerin birlik ve kararlılığı, grevcilerin yasa ve kararnameleri hiçe sayarak Demiryolu Yönetimi ile Sömürge Hükümetinin bölücü eylemlerine karşı koyma şekli ve diğer birtakım unsurlar, grevin Tarihe o dönemin en önemli işçi eylemi olarak geçmesine yol açtı.

KIBRISLI TÜRKLERİN SENDİKA ORGANLARINA SEÇİMİ

PEO Sendikalarının birçok Kıbrıslı Türk üyesi, işçi genel kurulu ve kongrelerinde Kıbrıslı Rum arkadaşlarıyla birlikte çeşitli sendikal organlara seçiliyor ve ait oldukları Sendikaların ve PEO'nun günlük faaliyetlerinde etkin bir rol oynuyorlardı.

Kıbrıslı Türklerin bu mevkilere seçimi İşçilerin Örgütlenmesi ve sorunların çözümü yolunda gösterdikleri ilginin ve faaliyetin Sendikalarda ve PEO'da gördüğü takdirin bir İfadesi idi. Kitabın sonunda yer alan ilgili liste ve bilgiler çeşitli nedenlerden dolayı (özellikle de 1950İ yıllar için) tam değildir. Buna rağmen, inancımız odur ki Kıbrıslı Türk İşçilerin PEO sendikal hareketine katılımlarının ve Kıbrıs işçi sınırının örgütlenmesi ile sorunlarının çözümüne yönelik faaliyetlerde oynadıkları önemli rolün tatminkar bir göstergesini oluşturmaktadır.İlgili listede, PEO genel kurulu ile alt kurullarında, Sendikaların yönetim kurulları, kaza kurulları ve alt kurullarında görev alan Kıbrıslı Türk İşçilerin isimleri yer almaktadır.

Fabrika, imalathane ve sayıları çok olan diğer (inşaat, liman, ambalaj depoları, maden ocakları, tekstil sanaayi, garaj, devlet ve askeri şantiyeler gibi) yerel

komitelerde görev alan Kıbrıslı Türk işçilerin isimleri, tek tek tespit edilmesinin imkansızlığı nedeniyle, ilgili listede yer almıyor.

Listede adı geçen bir çok Kıbrıslı Türk sendikacının görev süresi listede belirtilenden daha fazlaydı. Ayrıca aynı anda birden fazla mevkîye seçilmiş olmaları nedeniyle bazı sendikacıların adı bir kaç kez geçmektedir.

Listede görüldüğü gibi 158 Kıbrıslı Türk sendikacının 82sinin yaşı 30un, 35inin de 25in altında idi. Yaş açısından aynı oran herhalde basit Kıbrıslı Türk üyeler içinde geçerli idi. Bu da, genç Kıbrıslı Türk işçilerin bile, gerek kendilerinin gerekse Kıbrıslı Rum iş arkadaşlarının sorunlarının çözümünün ve çıkarlarına en iyi şekilde hizmet edilmesinin, bir mesleğe ait olan işçilerin din, dil ve etnik kökenden bağımsız olarak aynı Sendikada örgütlenmesine bağlı olduğuna inandıklarını gösteriyor.

Listede de görüleceği gibi birçok Kıbrıslı Türk PEO Genel Kurulu ile Alt Kurullarına üye idi. Ayrıca Sendikaların Yönetim Kurulları ile Kaza Kurullarına üye olanlar ile Sendikaların alt şubelerinde sekreter, veznedar gibi görevlerde bulunanların sayıları da büyüktü. Söz konusu sendikacıların isim, adres, yaş, seçim tarihi ve mevkileri Ekler bölümünde bulunan Tablo 1de yer almaktadır.

ENOSİS MÜCADELESİ İŞÇİ SINIFININ BİRLİĞİNİ ZORLAŞTIRIYOR

Aynı Sendikalarda örgütlenme ile ifâdesini bulan ve İşçi sorunlarının çözümü yolunda önemli adımlar atılmasına olanak veren Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk işçilerin dayanışma ve işbirliği, 1944 - 45 döneminde Kıbrıslı Rumların Enosis mücadelesinin hız kazanmasıyla büyük ölçüde yara aldı. Kıbrıs Helenleri ve Sendikal Hareket, İkinci Dünya Savaşının sona ermesiyle, Britanya ve diğer Müttefik Ülkelerin savaşın amaçları arasında olduğunu ilan ettikleri "Halkların Selfdeterminasyon" hakkının hayata geçirilmesi amacıyla mücadelelerine hız verdiler. Kıbrıs İçin bu hak Yunanistan ile Birleşme anlamına geliyordu.

1944 Ağustos'unda Britanya'nın Sömürge Bakan Yardımcısı Sor Kosmo Parkinson'un Kıbrıs'ı ziyareti sırasında, Müttefik Devletlerin vaatlerinin yerine getirilmesi talebiyle Ada'da ciddi bir halk hareketi yaşandı.

Kıbrıs Rumları ile Kıbrıs Türklerinin arasında var olan dayanışma ve işbirliğinin ne derece olumsuz etkilendiği Lefkoşa Ayakkabı Sektörü Sendikasında (ki bu sektörde çok sayıda Kıbrıslı Türk işçi çalışıyordu) oluşan durumda açıkça görülmüyordu. Kıbrıs Tekstil ve Ayakkabı Sanayii Sendikası'nın 1971'de, kuruluşunun 40. yıldönümü nedeniyle yayınladığı kitapta yer alanlar o dönemde oluşan durum hakkında oldukça aydınlatıcı idi. Söz konusu kitabın 27c1 sayfasında yer alan, Sendikacının 13.10.1944 sayılı bildirisinde şöyle deniyordu:

"Sor Koşma Parkinson'un Ada'yı ziyareti sırasında örgütlerimizin milli davamızla ilgili olarak gerçekleştirdiği etkinlikler sonrası, Kıbrıslı Türk işarkadaşlarımızın örgütlerimizden kopup Türk Sendikaları oluşturmak amacıyla harekete geçtikleri aşikardır.

Saflarında 120ye yakın Kıbrıslı Türk işçiyi barındıran Sendikamız üyelerini birçok kez genel kurulda toplayarak Türk işarkadaşlarımızın böyle bir hareketinden gerek kendileri gerekse mesleğimizdeki tüm işçiler için ne denli olumsuz etkiler yaratacağının altını çizdi."

Sendikanın söz konusu kitabında devamla şunlara yer veriliyor:

"Sendikamızın, Türk işarkadaşlarımızın geri dönmesi için sarfettiği tüm çabalara rağmen, Türk üyelerimizin bizimle yeniden birleşmesi için aradan birkaç yıl geçmesi gerekti. Sendikamıza geri dönmelerinin meslek dalında çalışan tüm İşçilerin çıkarlarının korunması mücadelesine katkısı çok büyük oldu. "

Tekstil ve Ayakkabı Sektöründe ve Sendikasında meydana gelenler, Kıbrıslı Türk işçilerin çalıştığı tüm diğer sektörlerde ve üye oldukları sendikalarda da yaşandı. Bir iki örneğe daha yer veriyoruz: 1945 yılının sonunda, Amerikan Madencilik Şirketine çatışanların ve PEO'ya bağlı olan Sendikanın liderleri Lefka'da Kıbrıslı Türklerin Sendikasının liderleriyle, Şirket Yönetimine ulaştırılacak olan maden işçilerinin taleplerini görüşmek üzere toplandılar. O toplantıda, Kıbrıs Türk Sendikasının liderleri maden işçilerinin taleplerini birlikte görüşmeyi kabul etmeleri için PEO'ya bağlı olan Sendika'dan önce Kıbrıs'ın Yunanistan İle birleşmesi tezini men ettiğine dair bir bildiri yayınlamasını şart koydu.

Böyle bir bildiri yayımlanmadı, toplantı ertelendi ve işçilerin talepleri tartışılmadı. Maden işçilerinin arasında bölünme tehlikesini bertaraf etmek için büyük uğraşlar gerekti. Bunda da eo önemli rolü PEO'ya bağlı olan Sendikanın, sayıları 2000i bulan maden işçilerinden yaklaşık olarak yansının Kıbrıslı Türk olmasını göz önünde bulundurarak, Enosis konusunda dikkatli bir politika izlemesi oynadı. Kıbrıs Türk Sendikasının heyetiyle Lefka'da Çoronni'nin kahvesinde yapılan toplantıya katılan PEO'ya bağlı Sendikanın heyeti Pandelis Varnava (Sendika Sekreteri görevini yürütüyordu), Avraam Hristu, Hristos Morfitis, İrfan Süleyman ve Yusuf Muştala* dan oluşuyordu.

1948 Şubat sonlarına doğru PEO'ya bağlı Sendika ile Kıbrıs Türk Sendikası tarafından Lefka'da ortak bir miting düzenlendi. 13 Ocak'ta patlak veren maden işçilerinin büyük grevinin gidişatıyla ilgili olarak çevre sakinlerini bilgilendirmek amacını güden o mitinge maden işçilerinden başka Lefka, Solia ve Marathasa sakinlerinin büyük bir bölümü de katılmıştı.

Mitingle konuşanlar: iki Sendikanın sekreterleri Pandelis Varnava ve Mehmet Halil, PEO Genel Sekreteri Andreas Jartidis, Kıbrıs Türk Sendikalarının Genel Sekreteri Aziz Tuncay ve Kıbrıs Türk Sendikasının daveti üzerine mitinge gelen Kıbrıslı Türk lider Fazıl Küçük İdi. Dr. Küçük, mitingteki konuşmasında, o dönem Britanya Hükümeti'nin çağrısıyla gerçekleştirilen ve Kıbrıs için bir nevi Anayasa oluşturmayı amaçlayan toplantıya değinmişti. Bilindiği gibi o toplantıya Sağ'ı temsil eden ve Enosis'ten başka hiçbir şeyi görüşmeyi kabul etmeyen Başpiskoposluk katılmamıştı. Dr. Küçük o konuşmasında sert bir üslup ile Kıbrıslı Türklerin Otoyönetim sistemini Kıbrıs'ı Enosis'e götüreceği gerekçesiyle kabul etmediğini söylemişti.

Söz konusu konuşmadan sonra maden işçilerinin bölünmesi tehlikesi daha da büyümüş ve bertaraf edilmesi için çok uğraş gerekmişti. Bu tehlikenin bertaraf edilmesinde en önemli etkenler: PEO'ya bağlı Maden Sendikası İle Kıbrıs Türk Maden Sendikası liderlerinin basiretli tutumu ve dikkatli politikaları, Kıbrıslı Rum ve Türk maden işçilerinin karşı karşıya kaldığı büyük ekonomik ve sosyal sorunlar, Kıbrıslı Türk maden İşçilerinin PEO'ya bağlı Maden Sendikası liderlerine karşı duyduktan büyük takdir duygusu, ve de yıllar boyunca baş etmek zorunda kaldıkları ortak ciddi sorunlar nedeniyle Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk maden İşçileri arasında oluşan dostluk (hatta kardeşlik diyebileceğimiz) duyguları idi.

KIBRISLI RUMLAR VE KIBRISLI TÜRKLER

I MAYIS'I BİRLİKTE KUTLUYORLAR

1947'nin 1 Mayıs günü yaklaştıkça, tüm Kıbrıs'ta en görkemli şekilde kutlanması için hazırlıklar da hız kazanmıştı.

Leika - Mavrovuni - Ksero yöresinde de maden işçilerinin sendikaları, yani PEO' ya bağlı olamyla Kıbrıslı Türk Sendikalarına bağlı olanı, ortak bir toplantı gerçekleştirerek Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk maden İşçilerinin 1 Mayıs'ı işi bir günlüğüne boykot ederek birlikte kutlamalarını kararlaştırdılar. Karar, daha sonra maden işçilerinin gerçekleştirdiği ortak kurullarda da onaylandı.

Şirket Yönetimi, kararı duyar duymaz ve Sendikaların kendisine resmen bildirmesini beklemeden, tepkisini göstermeye başladı. Ve işyerlerine dağıttığı bildirimlerle 1 Mayıs gününde ocaklara yeterli sayıda işçi gitmezse işyerlerini üç günlüğüne kapatacağını duyurdu!

Şirketin bu tehdidi işçileri korkutmadı, aksine infial yarattı. Oluşan durum bir kez daha tehlikeli boyutlara ulaşıyordu ve sendikalar kendi kurullarında ve ortak kurullarda durumu görüşmeye başladılar. Karar oybirliğiyle alınmış ve geri adım atılmayacaktı: **1 Mayıs tüm işçiler tarafından ve bütün gün boyunca kutlanacaktı.**

1 Mayıs gününde tek bir maden İşçisi bile madenlere inmedi. Gerçekleştirilen mitingler ile geçit törenleri gerçekten görülmeye değer ve duygulandırıcıydı. Bu toplantılara Kıbrıslı Rum - Kıbrıslı Türk tüm maden işçileri ile eşleri ve çocukları katılmıştı. Mavrovuni - Lefka yöresindeki mitinglerde Kıbrıslı Türklerin katılımı daha da belirgindi çünkü oradaki maden ocaklarında 700'e yakın Kıbrıslı Türk işçi çalışıyordu.

Ksero'da başlayan yürüyüş mahallenin ve Mavrovuni'nin yollarından geçtikten sonra Lefka'da maden işçilerinin mahallesinden ve ana yolları katederek Kaza Yönetim Binasının önünde durdu. Orada toplanan işçiler Kaza Yöneticisine sunmak üzere maden işçilerinin sorunlarını içeren bir metin onayladılar. Yürüyüş Mavrovuni'de Sendika binalarının önünde son buldu.

Gerçekleştirilen yürüyüş ve mitinglerin önemi büyüktü. Çünkü Kıbrıs İşçi Hareketinde ilk kez Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk sendikalar ortaklaşa 1 Mayıs gösterileri düzenlemiş, dahası bu gösterilere işçilerin eşleri ve çocukları da katılmıştı. İşverenlerin tehditlerinin oluşturduğu zorlu şartları da göz önünde bulundurursak o eylemlerin önemini daha da iyi kavramış oluruz.

Şirket Yönetimi, işçi karşıtı politikasına bağlı kalarak tehditlerini gerçekleştirdi ve işyerlerini üç günlüğüne kapattı. Şirket müdürü Hendriks'in açıklaması yönetimin mentalitesini yansıtmaya açısından kayda değerdir: "Şirket, işçilerin yanlış eylemlerinin sorumluluğunu anlamaları için işyerlerini üç günlüğüne kapatma kararım almıştır!" Şirketin bu eylemi maden işçilerinin daha da bilinçlenmesine, sendikalarına daha fazla sahip çıkmalarına ve de gerek kendilerinin gerekse ailelerinin daha fazla birbirilerine kenetlenmesine yol açtı. Bu olayları takip eden 1948'deki büyük grev bu tespiti doğrular nitelikteydi. Üç ay süren o grevde Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk maden işçileri ile aileleri birlik ve dayanışmayla, büyük bir kararlılıkla, kahramanlık ve Özveriyle Kıbrıs İşçi Hareketi Tarihinin en parlak sayfalarından birini yazdılar.

1948 PEO VE KIBRIS TÜRK SENDİKALARI İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜ

Kıbrıs Türk Sendikalarının kuruluşu ve Kıbrıs işçi sınıfının çıkarlarını daha iyi koruma gerekliliği PEO İle Kıbrıs Türk Sendikaları Merkez Yönetimi arasında bir "İşbirliği Protokolü" nün imzalanmasına yol açtı.

Bir ay süren müzakereler sonrası 8 Ocak 1948'de PEO Genel Sekreteri Andreas Jartidis ile Kıbrıs Türk Sendikaları Merkez Yönetimi Genel Sekreteri Aziz Tuncay tarafından imzalanan Protokol sadece Kıbrıs İşçi Sınıfı ile Sendikal Hareketinin değil genel olarak Kıbrıs'ın en önemli ve tarihsel belgelerinden biridir.

Protokol iki İşçi Federasyonu ve Sendikalar arasındaki temasları ve işbirliğini kolaylaştırmış, madenlerde, limanlarda, nakliyat sektöründe, tekstil ve ayakkabı sektöründe, fırın işçilerinde, inşaatlarda, hükümet ve askeri şantiyelerde ve diğer iş kollarında ortak grevler ve başka eylemler düzenlemelerine olanak vermiş, ve Rum, Türk tüm Kıbrıslı çalışanların yararına sonuçlar vermiştir.

Tarihsel bir önem taşıdığı için bu belgeye olduğu gibi yer veriyoruz:

"Kıbrıs İşçi Federasyonu (PEO) ve Kıbrıs Türk Sendikaları

1. Merkez Komitesi (KTİBK) vardıkları anlaşmaya göre: 1. İşçi Sınıfının ekonomik ve sosyal ilerlemesi doğrultusundaki çalışmalarında yakın işbirliği ve karşılıklı yardımlaşma ilişkileri tesis etme yönündeki samimi arzularım beyan ederler, işçiler ve örgütleri arasında işbirliği olmazsa, yaşam standartlarının düzeltilmesi için verilen mücadelenin daha da zorlaşacağına dair inançlarım beyan ederler.

2.(a) Biri PEO diğeriñinse KTİBK'e ait olan iki sendikanın varolduğu meslek dallarında karma Rum - Türk sendikal komitelerin kurulması kararına vardılar. Bu karma komiteler Rum ve Türk işçiler arasında işbirliği ve birlik ruhunun ilerletileceği araçlar olacaktır.

Bu komitelerin görevleri:

- I. Meslek dalındaki sorunları incelemek ve çözümleri için gerekli olan ortak mücadeleyi hazırlamak.
- II. Hem Rum hem Türk işçileri ilgilendiren iş anlaşmazlıklarını incelemek ve çözümleri için ortak bir çizgi belirlemek.
- III. Sadece Rum veya sadece Türk işçileri ilgilendiren iş anlaşmazlıklarını incelemek ve mücadelenin maddi ve manevi desteğini organize etmek.

(b) Bu komiteler eşit sayıda Rum ve Türk üyelerden oluşacak. Kararlarının geçerli olması için gerek Rum gerekse Türk üyelerin çoğunlu tarafından oylanması gerekecek.

(c) Bu komitelerin organize biçimi herhangi bir şekilde Sendikaların bağımsızlık ve egemenliğini etkileyemez. Sendikalar, karma komitelerin kararlarını kabul edip etmemekte özgürdür. Fakat anlaşmaya varan her İki taraf da eylem ve hareketlerinde işçi çıkarlarını koruyup ilerletmek isteğinden hareket etme kararlarını beyan ederler.

3. Eşit sayıda Rum ve Türk üyelerden oluşacak Karma Kaza Sendika Komiteleri kurmayı kararlaştırdılar. Bu komitelerin amacı:

- I. Kıbrıslı işçilerin sorunlarını incelemek ve çözümleri yönünde ortak mücadeleyi hazırlamaktır.
- II. Kendilerine havale edilen iş anlaşmazlıklarını incelemek.
- III. Sendikalar arasındaki anlaşmazlıkları incelemek ve bunları işçilerin çıkarları ile işçi hareketinin birliği doğrultusunda gidermek.

4. Karma Kaza Sendikal Komitelerden bir üst düzeyde Kıbrıs Rum-Türkİşçi Birliği Komitesini kurmayı kararlaştırdılar. Bu komitenin amacı:

- I. Kıbrıslı işçilerin sorunlarını incelemek ve onları çözecek olan ortak mücadeleyi organize etmek.
- II. Sendikalar arasındaki anlaşmazlıkları incelemek ve onları işçilerin çıkarı ile işçi hareketinin birliği doğrultusunda gidermek.

III. Adadaki Rum - Türk dostluk ilişkilerini daha da ilerletme konusu ile ilgilenmek.

5. Tarafların birbirine karşı yönelttikleri ve İşçi sınıfının gerçek çıkarlarına karşı olan propagandaları protesto etmeyi kararlaştırdılar. Bu, iyi niyetli eleştirilere karşı gelecekleri anlamına gelmez.

6. İşçi sınıfının parçalanmasını ve böylece ekonomik sömürü ve sosyal baskı altında kalmasını amaçlayan sömürücülerin elinde bir koz olan, her türlü ırkçı nefret ve ırkçı ayırımı protesto etmeyi kararlaştırdılar.

7. Aşağıdaki konularla ilgili bir dizi kararname hazırlamayı kararlaştırdılar:

(a) Biri PEO'ya diğeriyse KTİBK'a ait iki sendikanın bulunduğu meslek dallarında henüz örgütlenmemiş işçilerin örgütlenmesi.

(b) Başka sendikalardan ihraç edilen işçilerin örgütlenmesi.

(c) Geçmişte başka sendikalara üye olan işçilerin Örgütlenmesi.

(d) Sendikalar arası anlaşmazlıkların çözülmesi.

(e) Ortak eylemden kaynaklanan her türlü konunun incelenmesi.

8. İşçilerin örgütlenmesi ve birlik ile işbirliğinin önemini vurgulamak amacıyla adanın her şehrinde karma Rum-Türk işçi genel kurulları düzenlemek.

PEO adına

KTİBK adına

A. JARTIÛÎS

A. TUNCAY

Gene! Sekreter

Genel Sekrteter

Lejkoşa, 8.1.1948"

Bu anlaşmanın 7. maddesi gereğince iki Federasyon, işçilerin sendikalara kayıt şeklini belirleyen kararnameyi hazırladılar.

KIBRISLI RUM VE KIBRISLI TÜRKLER BİRLİKTE KANLARINI AKITIP BİRLİKTE HAPİSE ATILDILAR

Amerikan Madencilik Şirketinde çalışan 2000 Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk işçinin 1948'de gerçekleştirdikleri grevde, 3 Mart günü Mavrovuni mahallesinde ve Ksero iskelesinde Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk grevciler kendileri ve çocuklarının ekmeği uğruna verdikleri mücadeleyi savunarak Polisin kurşunları ile kanlarını aktıttılar.

Lefka Kalo Horyo'dan Cahir İzzet, Letkah Mehmet Bilal ve İzzet Ali Hacızzet, Androlikulu Ahmet Necat, Mavrovunilı Andrcas Haralambus, Kasabalı Yeorgıos Yeorgiadis, Galinilı Filippos Şahuros ve Evrihulu Friksos Zoğrafos ağır yaralandılar.

PEO'ya bağlı Sendika ile Kıbrıs Türk Maden Sendikası tarafından 13 ocak 1948'de İlan edilen grev aynı yılın 16 Mayısına kadar sürdü ve her iki sendika tarafından ortaklaşa yürütüldü. Grev sırasında, maden ocakları bölgesindeki yerleşim birimlerinde (Lefka, Mavrovuni, Ksero, Ambeliku, Pırgos, Lefka Kalo Horyo, Pendaya, Petra, Kazivera, Elia, Flasu, Linu -Katithata, Evrihu, Tembria, Kalopanayoti v.s) Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk grevcilerin yanısıra eşleri ve çocuklarının da yer aldığı onlarca ortak miting düzenlendi.

Aynı mücadelede 76 grevci ve grevci eşi mahkemelere sürülüp 2 yıla kadar varan hapis cezalarına çarptırıldılar. Aralarında 17 Kıbrıslı Türk grevci ve 15 de grevci eşi vardı, Hapise atılanların isimleri ekler bölümünde bulunan Liste 2' de yer almaktadır. Çeşitli para cezasına çarptırılanların da sayısı büyüktü. Aralarında Feride Şerif Ali, Cevahir Halil, Rasiha Hüseyin ve Nacifer Kalfa gibi Kıbrıslı Türk kadınlar vardı.

1952 LİMAN İŞÇİLERİNİN GREVİ

Kıbrıs limanlarında 1958'e kadar Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk işçiler birarada çalışıyordu. 1952'ye kadar liman işçileri İnsanlık dışı şartlar altında çalışmak zorunda idi. Limanlardaki çalışma şartlarında ilerleme sağlanması için uzun ve zorlu mücadeleler yapıldı. Bu mücadeleler Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk liman işçilerinin işbirliğinin çarpıcı örnekleriyle doludur. Aşağıda bu örneklerden bazılarına yer veriyoruz:

1939'da, Magusa Liman İşçileri Sendikası kurulur kurulmaz, Kıbrıslı Rum ve Türk tüm işçiler saflarına katıldı. Sendika Nikolas Aspris, Yeorgıos Pikros, Neofitos Dimitriu, Mehmet Mustafa, Mustafa Kirilli ve Katiris adındaki biri tarafından yönetiliyordu. Mekan olarak da eski Magusa'da İzzet Asım Bey'in evi kullanılıyordu. Bu, uzun yıllar boyunca devam etti. 8 Ekim 1952'de Linassol limanında çalışan 350 Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk işçi greve gittiler. Greve, bir bölümü PEO'ya, bir bölümü SEK'e, bir bölümü de Kıbrıs Türk Sendikasına üye olan tüm işçiler katıldı. 96 gün süren grevin yürütülmesi için üç sendikadan ortak bir grev komitesi seçilmiş, günlük kararları almak için işçiler ortak kurullarda toplanmış, para toplama kampanyaları düzenleyip ortak bir grev fonu oluşturmuşlardı.

Grevcilerin birlik ve kararlılığı, Magusa ve Larnaka liman işçileri ile tüm Kıbrıs işçi sınıfının dayanışması sayesinde grev büyük bir başarıya ulaştı. Grevcilerin ücretlere zam ile kazanımların ve sendikal özgürlüklerin muhafazası talepleri kabul edildi. En önemlisi de özel bir yasa ile limanlardaki çalışma şartları düzenlendi ve o güne kadar işçileri ve ailelerini baskı altında tutup küçük düşüren "hamal başı" sistemine son verildi.

1953 B AF DEPREMİ

Kıbrıslı Rum ve Türk işçilerin ortak mücadeleleri ekonomik ve mesleki sorunlarda sınırlı kalmıyordu, aynı zamanda genel sosyal ve siyasi sorunların çözümü için de geçerli idi. Sayısı çok olan örneklerden biri de 10 Eylül 1953'te Baf depreminde yaşananlardı. Deprem özellikle Kasaba ile çevredeki onlarca köyde etkili olmuş ve kadın, erkek, genç, yaşlı, çocuk 40 kişinin ölümüne 100 den fazla kişinin de yaralanmasına sebep olmuştu. Ölümlerden 13ü Kıbrıslı Türk idi. Yaralılarında büyük bir bölümünü Kıbrıslı Türkler oluşturuyordu.

Yüzlerce Rum ve Türk evi harap olmuş, bir o kadarı da ağır hasara uğramış, bazı köylerde de kiliseler bile yıkılmıştı. 800 kişilik nüfusu olan Strumbi'de mevcut 200 evden 150si ya tamamen harap olmuş ya da büyük hasara uğramıştı. Binlerce kişinin ev eşyaları harabeler altında yok olmuştu.

Basında yer alan tabirlere göre "depremzedelerin trajedisi tarif edilemez" ve "Kasaba tam bir ölü kent görünümünde, halk ise korku içinde evlerinin dışında açık alanlarda beklemekte." (Elefteria gazetesi 10.9.1953)

Depremin açtığı büyük yaraları sarmak için hükümetin yanı sıra, partiler, örgütler, kilise ve çeşitli kurumlar ile Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk halkın tümü seferber oldu. Depremzedelerin sorunlarını görüşmek üzere o günlerde Baf ta yapılan genel toplantıda Rum - Türk kadınlar, erkekler, Papazlar ve İmamlar bir araya gelmişti.

Kıbrıs'ın her köşesinden PEO ve diğer örgütlerin çağrısına uyan yüzlerce Rum ve Türk gönüllü işçi, depremzedelerin harabeler altında kalan eşyalarını çıkarmak, çökmek üzere olan evlerin yıkımı ve yolların temizlenmesi için çok zor şartlar altında günlerce çalıştılar.

Depremzedeler için oluşturulan yardım fonuna ise Rum - Türk binlerce kişi, kurumlar, şirketler ve Uluslararası Örgütler bağışta bulundu. Dünya Sendika Federeasyonu İse 500 liralık yardımda bulunmuştu.

KIBRISLI TÜRKLERİN SOSYAL SİGORTA İÇİN VERİLEN MÜCADELEYE KATKISI

Kıbrıs işçi sınıfı ve sendikal hareketinin Devlet Sosyal Sigortaları için verdiği mücadelede Kıbrıslı Türkler de yer aldı. Kıbrıslı Rum çalışanlarla aynı Sendikalara üye oldukları dönemde, Sosyal Sigorta Yasası çıkarılması talebiyle yapılan grev, miting, toplantı ve her türlü eylemlerde faal olarak yer aldılar.

Fakat kendi ayrı Sendikalarını kurduklarında da, yine, Sosyal Sigortalar için verilen mücadelede önemli bir rol oynamaya devam ettiler.

Bu konuda sözü edilebilecek birçok örnekten biri de, Kıbrıslı Türk işçiler ile sendikalarının 1954'ün Mart ayında özel olarak Sosyal Sigortalar konusu için düzenledikleri Kıbrıs çapındaki genel toplantı idi. Toplantı, Lefkoşa'da Beliğ Paşa sinema salonunda gerçekleşmiş ve tüm şehirler ile 24 köyden 250 (kadın - erkek) Kıbrıslı Türk delege katılmıştı.

O toplantıda diğer delegelerin yanı sıra PEO Türk Bürosunun sekreteri Ahmet Sadi ile Kıbrıs Türk Sendikaları genel sekreteri Kamil Davut da birer konuşma yapmışlardı.

Ahmet Sadi konuşmasında şöyle demişti: "İşsizler gündün güne artmakta, yaşlılar, dullar ve yetimler korumasız kalmakta. Doğum yapan kadınlar için herhangi bir yardım söz konusu bile değil. Tüm bu insanlar gerek Rum gerekse Türk, hükümetin sorumluluğu altında olacak tam bir Sosyal Sigorta sistemi ile korunmalıdırlar. "

Boyam Nezire de yaptığı konuşmada şunları belirtmişti: "Kadınlar, eşleri işsiz kaldığı veya hastalandığı zaman oluşan dramı her gün yaşıyorlar. Kocasını hayatını kaybettiği veya çalışamaz durumda sakatlandığı zaman tam bir trajedi yaşıyor. Bu yüzden Sosyal Sigorta talep ediyoruz. "Toplantıda hükümete iletilmek üzere onaylanan kararda Devlet Sosyal Sigorta Sisteminin kurulması istendi, ayrıca konuyu hükümetle müzakere edecek bir heyet seçildi. Heyet Lefkoşa'dan Ahmet Sadi ve Kamil Tuncel, Magusa'dan Kamil Davut ve Hüseyin Mehmet, Larnaka'dan Hasan Öztun, Süleyman Salih ve Feriha Pınay, Limassol'dan Şefik Serin, ve Baf tan İzzet Emin Ali'den oluşuyordu.

SENDİKA KLİNİKLERİ VE KIBRISLI TÜRKLER

Kıbrıslı Türkler, PEO ve sendikalarının sendika kliniklerinin kurulması yönündeki mücadelesinde de önemli rol oynadılar. Sendika klinikleri -sendika eczanelerinde de olduğu gibi- 1947 yıkıda kurulup her yıl binlerce Kıbrıslı Rum ve Türk İşçi ile ailelerine büyük hizmetler sunmuş, ve kusursuz denebilecek kapasitedeki işlevleriyle Devlet Sosyal Sigortaları için verilen mücadeleye büyük katkı sağlamışlardı.

Bu konuda da bir takım örneklere yer veriyoruz:

1947'de 59 gün süren bir greve giden 1000'e yakın Lefkoşa inşaat işçisinin önemli bir bölümü Kıbrıslı Türklerden oluşuyordu. Grevin sonunda müteahhitler haftada bir kez her işçi için sendika kliniği fonuna altışar kuruş yatırmayı kabul ettiler.

Lefkoşa PEO sendikal kliniğini barındıracak binanın İnşaatı için 1952 - 53'te gönüllü olarak çalışanların arasında Kıbrıslı Türkler de vardı. (Bina, Paluriotissa Lisesinin yaklaşık 60 - 70 metre kuzeyinde bulunup 1974'ten sonra Türk ordusunun işgal ettiği bölgededir.)

Lefkoşa PEO kliniğinde hemen hemen ücret karşılığı almadan hizmet vermiş olan doktorların arasında Kıbrıs Türk doktorlar Adnan Hakkı ile Ziya Hakkı da vardı.

PEO TÜRK BÜROSU

PEO'nun Kıbrıslı Türk üyeleri Rumca'yı anlayıp konuşabiliyorlardı. Bu olgu temaslarda ve sorunların tartışılmasında çok büyük bir kolaylık sağlamaktaydı. Çok ciddi konular söz konusu olduğu zaman ve gerek duyulduğunda Rumca'yı çok İyi konuşan Kıbrıslı Türkler konuşmalar yaparak veya Türkçe broşürler hazırlayarak iletişimi sağlıyorlardı.

Fakat sendikal hareketin ve PEO'nun kaydettiği toplu gelişme nedeniyle Kıbrıslı Türk İşçiler için PEO'da bir Türk bürosu açma ihtiyacı hissedildi. Büro 1954'te kuruldu, üyeleri ise Ahmet Sadi (sorumlu), Ferit Uray, Kamil Tuncel, Hulusi Çağlar, Kamil Şükrü, Mehmet Aİİ Ramadan, Recvan Mustafa, Hasan İbrahim, Mustafa Aİİ, AH Mehmet, Ali Hasan ve Dilaver Naşir idi. Çeşitli dönemlerde PEO Türk Bürosu üyeliğine başkaları da getirildi.

PEO Türk Bürosu Merkez Şubesinin sonuç alıcı bir şekilde işlemesi için tüm kazalarda yerel şubeler oluşturuldu ve bu şubelere, Baf şubesi hariç, profesyonel sendikacılar yerleştirildi.

"Türk Bürosunun kurulması -PEO genel komitesinin ilci Kongre (Ocak 1957 — Mart 1959) için hazırladığı rapora göre- Kıbrıslı Türk Türk Bürosunun 4.5.1957 tarihli toplantısında tutanaklara kaydedilen verilere göre, PEO Türk Bülteninin 1954, 1955 ve 1956 yıllarında net nüsha sayısı şöyleydi:

KAZA	YIL		
	1954	1955	1956
Lefkoşa	340	350	365
Magusa	120	200	156
Limassol	115	147	250
Larnaka	130	140	250
Baf	58	70	50
TOPLAM	763	907	1071

Türk Bülteninin Kıbrıslı Türk işçiler ve diğer Kıbrıslı Türk çalışanlarla teması konusunda ki faydalarının yanı sıra PEO'nun, işçi sorunlarının çözümü ve Rum -Türk işçi ve sendikalarının temas ve işbirliği konularındaki politikası ve faaliyetlerinin anlaşılmasında büyük yardımı olmuştu,

Türk bülteninin yayım hayatı 1958'de patlak veren toplumlararası olaylar ve PEO Türk Bürosunun kapanması nedeniyle son buldu.

AHMET SADI'YE KARŞI CİNAYET GİRİŞİMİ

PEO Türk Bürosunun, Kıbrıs'ın iyiliğini istemeyenlerin şövenist politikasına karşı, Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk işçiler arasında iyi ilişkilerin geliştirilmesi yönünde gerçekleştirdiği önemli faaliyet, Kıbrıs Türk şövenist çevrelerde rahatsızlık yarattı. Bu yüzden de PEO Türk Bürosunun sorumlusu sendikacı Ahmet Sadi Kıbrıs Türk şövenist çevrelerin hedefi haline geldi ve 22.5.1958'de Omorfita'da bir cinayet girişimine uğradı.

Ahmet Sadi'ye karşı olan cinayet girişimi için, PEO'nun yaygın organı "Ergatiko Vima" gazetesi 23.5.1958 sayısında "Şövenist unsurlar dün Ahmet Sadi ve eşine karşı ateş açtılar" başlığı altında surdan yazıyordu; "Sendikal harekete karşı saldırılar devam ediyor, ancak bu kez hedef PEO üyesi olan Kıbrıslı Türkler. PEO'nün doğru işçi politikası sonucu son yıllarda gelişen Rum ve Türk işçilerin kardeşçe birlikteliği ve işbirliğini benimseyemeyen şövenist unsurlar dün sabah PEO Türk Bürosu sorumlusu Ahmet Sadi ve eşine ateş edip yaraladılar.

Bizlere ulaşan bilgilere göre olay şöyle gelişti: Omorfita 'da bulunan yoldaş Ahmet Sadi'nin evi Çarşamba akşamı uzun süre boyunca kimlikleri meçhul kişiler tarafından takip ediliyordu, gece yarısından sonra komşular tarafından farkedildiklerinde oradan uzaklaşmak zorunda kaldılar. Dün sabah ise saat 7:45 sıralarında, yoldaş Ahmet Sadî ve eşi Lefkoşa'ya doğru yola çıkmak üzere evlerinden çıktıklarında, sivil giyimli, maskesiz ve silahlı iki genç kişi tarafından yolları kesildi. Silahlı kişilerin maksadını sezen yoldaş Sadi evine geri dönmeye çalıştı. O an, kimliği meçhul silahlı kişiler ateş açıp kendisini sırlından eşini de eli ve göğsünden yaraladılar, ikisi de Lefkoşa Genel Hastanesine götürüldü. Hayatlarının tehlikede olmadığı fakat yoldaş Sadi'nin eşinin durumunun ağır olduğu bildirildi. "

Ahmet Sadi o gün evinden çıkarken, PEO'da çalışan Pandelis Vamava, Pambos Efstratiu, Hristofi Lasetta ve Kiriaku Pavlos'u, PEO'ya gitmeleri için gelip kendisini arabalarıyla almaları için bekliyordu.

Evinden çıkarken kendisine eşlik eden eşi Leman kuşkulu davranışları farkedince koşup kendisini kocasının önüne atarak hain kurşunlara hedef oldu.

Kocasının hayatını kurtarmak için ölümcül tehlikeyi hiçe sayarak vücudunu kocasına siper yapan, kendisini katillerin kurşunlarının önüne atan Leman Sadi'nin bu kahramanca ve özveri dolu davranışını tarif edebilecek sözler yoktur.

Terörist örgüt TMT'nin Türk ajanları tarafından Ahmet Sadi'ye karşı olan cinayet girişimi türündeki tek örnek değildi. Birçok Kıbrıslı Türk sendikacı veya değil benzeri cinayet girişimine uğradı. 11.4.1964'te Larnaka'ya giderken Kıbrıslı Rum Kostas Mişaulis ile birlikte katledilen Rum - Türk dostluğunun cesur savunucusu sendikacı lider Derviş Ali Kavazoğlu da TMT'nin kurşunlan ile can veren Kıbrıslı Türkler arasında yer almakta.

SENDİKA FEDERASYONLARININ 1948 ORTAK BİLDİRİSİ

İki toplum arasındaki ilişkilerin gerginleşmesi, söven unsurların cinayet ve terör eylemleriyle oluşan tehlikeli durum, İşçi Sınıfının bu kötü gidişe son vermesi için Rum - Türk sendikal örgütlerini ortak bir toplantı gerçekleştirmeye yöneltti.

Toplantı, 13.8.1958'de Lefkoşa'da "Majestik Otel" de gerçekleştirildi. Toplantının sonuçları ve yer alan örgütler hakkında, PEO'nun yayın organı "Ergatiko Vima" 15.8.1958 sayısında şunları yazmıştı: "önceki akşam üzeri Lefkoşa'da Majestik Otel'de dört işçi Federasyonu (PEO, SEK, POAS ve KİF) arasında yapılan toplantıda Kıbrıslı Rum ve Türk işçilerin barışçıl ilişkileri ile aralarında dayanışma konusu ele alındı."

Toplantıdan sonra şu bildiri yayınlandı:

"Altmış binden fazla örgütlü Kıbrıslı işçinin temsilcileri (PEO adına Andreas Jartidis ve Mihalakis Mihailidis, SEK adına Lukis Efstathiadis ve Yeorgios Yorkas, Türk İşçi Federasyonu adına Niyazi Dağlı, Mustafa Emin ve O, Arif, ile POAS adına Andreas Hristu ile Kıryakos Nathanail) Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu temsilcisi sn. Zev Levin'in başkanlığında toplanarak, iki toplumun işçileri arasında işbirliği için somut önlemler konusunu görüştüler. Lefkoşa Majestik Otel 'de gerçekleşen toplantıda İngiliz sendikal danışman sn. T. Fallous da hazır bulundu. Toplantıda, son 10 haftada meydana gelen toplumlararası gerginliğin her iki toplumun işçileri ile genel olarak tüm Kıbrıs için zarar getirdiği sonucuna görüş birliği ile varıldı. Tüm sendikal örgütlerin, birbirileri ile işbirliği içinde ve de ayrı ayrı, sükunetin ve Kıbrıs halkı ile işçilerinin arasında barışçıl ilişkilerin yeniden tesis edilmesi için ellerinden gelen tüm gayreti sarfetmeleri gerekecek.

Toplantıya katılan örgütler, görüş birliğiyle, tüm Kıbrıslı işçileri, toplumlararası gerginliğin yemden köruklenmesine yol açacak tahrik ve eylemlerden kaçınmaya davet eder. Toplantıda, ciddi ve samimi bir tartışma sonrası. İki toplum işçilerinin çıkarlarıyla ilgili özel durumları ele almak amacıyla, iki karma komite oluşturulması kararlaştırıldı." Bildiri Andreas Jartidis, Y. Yiorka, N. Dağlı, A. Hristu ve toplantı başkanı Z. Levin'in imzalarını taşıyordu. Bir gazetecinin, Federasyonların anlaşmaya vardığı ortak bildirinin EOKA ve TMT liderleri tarafından onaylanıp onaylanmadığı yolundaki bir sorusunu cevaplandırırken yoldaş Jartidis, bunun bir sendikal mesele olduğunu söyledi. Bir Kıbrıslı Türk gazetecinin, siyasi örgütlerin bu bildiriye onay vermemesi halinde neler olacağı yolundaki bir sorusuna cevap veren yoldaş L. Efstathiadis, bu örgütlerin konuya karıştırılmaması gerektiğini söyledi.

KIBRISLI RUM VE KIBRISLI TÜRK İŞÇİLERİN 1960 HÜKÜMET VE ASKERİ ŞANTİYELERDEKİ MÜCADELELERİ

1950li yıllarda hükümet ve askeri şantiyelerde çalışan işçilerin sayısı 6 ile 8 bin arasında idi. Bu işçilerin büyük bir bölümünü ise Kıbrıslı Türkler oluşturuyordu. İşçiler PEO, SEK ve Türk Sendikasına kayıtlı idiler.

İşçilerin sorunlarının çözülmesi için üç sendika arasında çok iyi bir işbirliği ortamı yaratılmıştı, ne var ki bu ortam 1955 - 59 döneminde ulusal sorun için verilen mücadele ile toplumlararası olaylar yüzünden büyük yara almıştı.

Üç sendika arasında, işçi sorunları için işbirliği 1959 - 1963 döneminde yemden tesis edildi ve ortak sorunlar için birçok ortak mücadele ve grev gerçekleştirildi.

Atlan her adım, her eylemde üç sendika ortaklaşa hareket ediyordu. Ortak komiteler, ortak toplantılar, ortak temsilciler, ortak heyetler oluşturulmuştu. Hükümet - Askeri şantiyelerde işverenlerle yapılan görüşmelere ortak konuşmacılar katılıyor, ortak eylemler ve ortak grevler gerçekleştiriliyordu.

Dahası, üç sendikanın yetkilileri arasında dostluk ve güven duyguları gelişmiş, bunun da birlik, ortak hareket, ve sorunların daha iyi çözümü konularında büyük katkısı olmuştu.

Hükümet ve Askeri Şantiye işkolunda bu sendikalar ile Rum - Türk işçilerin en önemli eylem ve grevleri 1960 yılında gerçekleşti.

İşsizlik sorunu o dönem büyük boyutlara ulaşmıştı. Hükümet işyerlerinde (Kamu Altyapı Yatırımları, Su Kaynaklarını Geliştirme Bölümü v.s) "mali kaynak eksikliği" yüzünden sektörde çalışan 6 bin işçiden yansın işine son verilmişti. Bunun sonucu da işten atılan işçilerle ailelerinin yaşam kaygısına, açlık ve sefaletle itilmesi olmuştu.

O dönem iktidarda hala İngiliz Yönetimi vardı. Kıbrıs Cumhuriyetinin ilan edilmesinden birkaç ay öncesi idi.

Sorunun çözülmesi için, işsizliğe çare olacak altyapı yatırımları yapılması talebiyle ortak grevler, toplantılar ve yürüyüşler gerçekleştirildi.

Gerçekleştirilen eylemlerin en önemlisi Hükümet Şantiyelerinde beş bin Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk işçinin gerçekleştirdiği 24 saatlik grevdi.

Dört işçi federasyonu (PEO, SEK, POAS ve Türk Federasyonu) 12 Mayıs 1960'ta, PEO merkez binasında gerçekleştirdikleri ortak toplantı sonrası yayınladıkları ortak bildiriye, hükümet işçilerini ve sendikalarını mücadelelerinde ve özellikle de 4 ile 11 Mayıs grevinde hareket ettikleri birlik ruhu dolayısıyla kutladıktan sonra,

hükümet işçileri arasında meydana gelen işsizlik tehlikesinin daha da büyümesi olasılığının altını çizerek, "hükümet işçilerinin işlerine son verilmesi durdurulmaz ve işsizlerin İstihdamı için önlemler alınmazsa" tüm Kıbrıs çapında 24 saatlik protesto grevine gidileceği uyarısında bulundular.

Bildiri Andreas Jartidis (PEO), Mihalakis Pissas (SEK), Andreas Hristu (POAS) ve Niyazi Taşkın (Türk İşçi Federasyonu) tarafından imzalanmıştı. İleriki günlerde dört sendika, grevi gerçekleştirdi- Üyeleri Rum ve Türklerden oluşan POVEK (küçük dükkan sahipleri örgütü) ile PEEA (araba sürücüler örgütü) da greve katılarak hükümet işçilerine desteklerini ifade ettiler.

1974 TRAJİK OLAYLARI SONRASI

Atina Cuntası ve buradaki ajanları ile Türk istilasının eseri olan 1974 olayları Kıbrıs halkını (Rum, Türk ve diğer toplumlar) büyük bir trajedi ile karşı karşıya bıraktı. Binlerce ölü ve kayıp, onbinlerce göçmen, Kıbrıs topraklarının büyük bir bölümünün Türk ordusunca işgali, onbinlerce yerleşğin Türkiye'den Kıbrıs'a taşınması, Kıbrıs ekonomisi ile halkının (özellikle de Kıbrıslı Türklerin) yaşam düzeyine darbe, büyük ekonomik kaynakların Kıbrıs'ın savunması ihtiyaçlarına akıtılması, Kıbrıs halkının yaşadığı trajedinin en önemli boyutlarını oluşturmakta.

Yıllar süren bu trajik durum ve onun iki toplum tarafından da kabul edilecek adil bir çözüm ile son bulması gerekliliği, doğal olarak Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk sendikal örgütleri yakından ilgilendirdi.

Tüm (Kıbrıs Rum, Kıbrıs Türk) sendikal örgütler basın aracılığı ile çağrılar yaparak, çeşitli toplantılar düzenleyerek, İngiliz Sömürge Rejimi, Türkiye ve ABD'nin körüklemesiyle Kıbrıslı Rum ve Türk toplumları arasında baş gösteren sürtüşmeyi önlemek veya en azından azaltmak için uğraş verdiler.

1974'ten bugüne dek Kıbrıs Rum ve Türk sendikal örgütler arasında "Filoksenia" ve "Lidra Palas" otelleri ile özgür ve İşgal altındaki bölgelerde birçok yerde, resmi ve gayri resmi toplantılar yapıldı.

Bu toplantı ve buluşmalardan bir kaç örneğe yer veriyoruz:

18 Ekim 1978'de "Filoksenia" otelinde Dünya Sendika Federasyonu Yönetim Kurulu, özel bir oturumunda Kıbrıs sorununu görüştü. Toplantıya Rum tarafından Andreas Jartidis başkanlığında PEO yönetim kurulu, Türk tarafından ise Hasan Sarıca'nın başkanlığında DEV-İŞ heyeti katıldı.

Toplantıya ayrıca, Türkiye'den N. Firuz'un başkanlığında MADEN-İŞ sendikası heyeti ile Yunanistan'dan İnşaat İşçileri Federasyonu ile Kumaş - İplik Sanaayi Çalışanları Federasyonu heyetleri de katıldı.

Dünya Sendika Federasyonu'nun bu özel oturumunda kabul edilen kararda "Dünya Sendikal Hareketinin, Kıbrıs Halkının Kıbrıs'ın bağımsızlığı, toprak bütünlüğü ve egemenliği için yürüttüğü mücadeleye tam desteği" ifade edildi.

Kararda ayrıca, Kıbrıs Rumları İ3e Kıbrıs Türkleri bünyesinde şovenizmin ortadan kaldırılması için verilen mücadeleye destek belirtilip, Kıbrıs sorununun barışçıl ve demokratik çözümü için Kıbnsh Rum ve Türk işçileri arasında kardeşçe işbirliğinin şart olduğu ifade edildi. Dünya Sendika Federasyonunun bu özel toplantısında onaylanan kararda ayrıca Kıbrıs sorununun çözümü İçin Birleşmiş Milletler himayesinde uluslararası toplantı görüşüne destek ilade edildi.

Dünya Sendika Federasyonunun bu kararının yanısıra, toplantıya katılan Kıbnsh Rum, Kıbnsh Türk, Türkiye ve Yunanistan sendikal heyetleri de, "Haravgi" gazetesi ile diğer gazetelerde 21 Ekim 1978'de yayınlanan ortak bir bildiride de hem fikir oldular:

"Bu toplantıya katılımımız ile gerçekleştirdiğimiz diğer ortak toplantıların, Kıbrıs sorununun, Dünya Sendika Federasyonu 'nün kararında belirttiği ilkeler çerçevesinde, barışçıl, adil ve demokratik çözümü yolunda, tarihsel bir adım teşkil ettiğine inanıyoruz. Federasyonun bu kararının hayata geçirilmesi için elimizden gelen her gayreti sar fedeceğiz...

Kıbrıs sorununun, Doğu Akdeniz, Orta Doğu ve genelde Dünya Barışını tehdit ettiğini, ve de emperyalist güçler ile muhafazakar kesimin, halkların çıkarlarını hedef alan komplolarının devam ettiğini göz önünde bulundurarak, Kıbrıs, Yunanistan ve Türkiye işçilerinin Ulusal Bağımsızlık, Barış, Demokrasi ve Toplumsal Kalkınma amacıyla İşbirliği yolunda verilen uğraşları destekleme kararlılığımızı ilan ediyoruz.

Kalıcı Barış, Demokrasi ve ülkelerinin Bağımsızlığı İçin mücadele yönünde işbirliği yapmaları ve aralarındaki tüm engelleri yıkmaları için Kıbrıs, Yunanistan ve Türkiye işçilerine çağrıda bulunuyoruz. "

Bildiri aşağıdaki örgütler tarafından İmzalandı:

- Kıbrıs İşçi Federasyonu (PEO)
- Devrimci Kıbrıslı Türk Sendika Federasyonu (DEV İŞ)
- Yunanistan inşaat İşçileri Sendika Federasyonu
- Türkiye Maden İşçileri Birlikleri (DİSK ve MADEN İŞ)
- Yunanistan İplik - Kumaş İşçileri Federasyonu
- Türkiye Savunma Sanaayi Çalışanları Birliği ile
- DİSK-HASDBR-TŞ

Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk sendikal örgütlerinin Kıbrıs sorununa yönelik uğraşları, 1995 Ocağında düzenlenen Pansiprian Sendikal Forum ile doruk noktasına ulaştı.

Forum, PEO, SEK, FASİDİ, TÜRK-SEN, DEV-TŞ ve KTAMS örgütlerinin insiyatifiyie düzenlendi ve bu örgütlerden başka ETİK, POED, GELMEK, OLTEK, POAS, DEOK, KOOPSEN, KTOOLOA, KTOEOS ve MPHS örgütlerinden 126 sendikacı katıldı.

Çalışmaları üç gün süren Forum'un sonuç bildirgesinde diğer konuların yanı sıra şunlar da vurgulanmakta:

"Kıbrıs sorununun çözümü Federal Demokrat bir sisteme, Doruk Antlaşmalarına ve Birleşmiş Milletlerin ilgili kararlarına dayanmalı. Sorunun çözümü ile, Uluslararası Çalışma Örgütü ve diğer Uluslararası Kuruluşların konvansiyonlarında yer alan ilkeler doğrultusunda, tüm İman Hakları ve Sendikal Haklar güvence altına alınmalı. Bunların hayata geçirilebilmesi İçin Federal Devlet'te tek bir Sosyal Sigorta Sistemi bulunmalı, maaş ve yövmiyeler için tek bir düzey olmalı, istihdam ve ödemelerde etnik köken, din, dil, ırk ve renge dayalı herhangi bir ayırırma yer verilmemeli, ve Kıbrıs 'in her yerinde özgür dolaşım ile özgür istihdam hakkı yaşama geçirilmeli."Sendikal örgütler ayrıca "Kıbrıs sorununa bir çözüm bulunana kadar toplumların barışması sürecini destekleme yükümlülüğünü de üstlendiler".

Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk sendikal örgütlerin, Kıbrıs sorununa yaşayabilir bir çözüm bulunması yönündeki temasları devam etmekte.

SONUÇ

Bu çalışma, Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türklerin yıllar ve asırlar süren barışçıl birlikteliğin kanıtı olan bir çok önemli belge (ki bunların büyük bir bölümü bugüne kadar yayınlanmamıştı) ve olayı gün ışığına getirmek için yapıldı. Ayrıca, bu çalışmanın bu belge ve olayların zaman aşımıyla unutulup kaybolmalarını engellemekte önemli katkısı olacak.

İnanıyoruz ki, bu çalışma, Kıbrıs için son derece büyük bir öneme sahip olan bu konuyla, Kıbrıslı Rumlarla Türklerin birlikte yaşaması konusunda ilgilenenlere önemli ve yararlı bir kaynak teşkil edecektir.

Kitapta gördüğümüz gibi Kıbrıslı Rum ve Türk işçiler, işçi sınıfının Kıbrıs ekonomisinin çeşitli dallarında varlığını hissettirmeye başladığı yüzyılımızın ilk yıllarından itibaren, birlikte çabşıp sorunların çözümü için birlikte mücadele verdiler. 20li, 30lu, 40lı ve 50li yıllar büyük özverilerle dolu bu ortak mücadeleden örneklerle doludur.

İşçi sınıfının mücadelesi Rum - Türk ortak mücadelesinin tek örneği değildir. Çiftçiler, küçük meslek sahipleri, ve Kıbrıslı Türklerin de bulunduğu diğer sektörlerde çalışanlar da ortak mücadeleler yürüttüler. Fakat Rum -Türk ortak mücadeleleri Kıbrıs İşçi Sınıfı ve Sendikal Hareketi ortaya çıkmadan önce de mevcuttu.

Burada sözü edilebilecek bir sürü örnekten biri de Kıbrıslı Rum ve Türk taşra insanların, sorunlarını görüştükleri ortak mitingleridir. Bunlardan biri 1910 yılında Solea, Marathasa, Tilliria sakinlerinin katılımıyla Leflca' da gerçekleşendi. O mitingde konuşmacılar arasında Lefkoşa milletvekilleri Th. Theothotu ile Şevki Bey de yer almış ve mitingle onaylanan kararda Hükümet'ten "katı ve haksız vergi sisteminin lağv etmesi" istenmişti.

Bu örneklerin çokluğuna rağmen, biz bu çalışmamızda, bugüne kadar yazılanları tamamlayacağı ve de gelecekteki araştırmalara yardımcı olacağı inancıyla, sadece İşçi Sınıfı ile onun Sendikal Hareketine değindik.

İki toplum arasındaki yıllar ve asırlar süren uyumlu ilişkiler, ve özellikle de işçi hareketi arasında oluşan bu muhteşem ortak mücadeleler, demin de belirttiğimiz gibi, yabancıların siyaseti, Türkiye'nin yayılmacı politikası ve de iki toplum İçinde de bulunan şovenizm ile büyük yara aldı. 1950li yıllarda başlayan ve günümüze dek devam eden trajik olaylar az önce sözünü ettiğimiz sebeplerden bağımsız değildir.

Kıbrıs İşçi ve Memur Sınıfı, bugün, 1940lı yıllarla kıyaslanamayacak kadar İyi çalışma şartları ve de yüksek yaşam standartlarına kavuşmuştur.

Bu büyük değişim İşçi Sınıfı ile Sendikal Hareketinin uzun ve zorlu mücadeleleri sayesinde olmuştur. Kıbrıslı Türklerin de bu değişime katkıları büyüktü ve birçok ke/ de kritik öneme sahipti.

Oluşan malum durum nedeniyle Kıbrıslı Türk işçi ve memurlar (ekseriyet oluşturan bazı durumlar dışında) uzun yıllardır Kıbrıslı Rum meslekdaşlarıyla birlikte

çalışmamakta, kazanımları da onlarınkinden çok daha düşüktür, bunun sonucu olarak da yaşam standartları Kıbrıslı Rumlarınkinden çok alt seviyelerdedir.

Bu durum, Birleşmiş Milletler kararları ile Doruk Antlaşmalarına uygun olarak çözüleceğini dilediğimiz Kıbrıs Sorunu ile doğrudan bağlantılı olan ve de Kıbrıslı Türk işçi ve memurlara karşı yapılan büyük bir haksızlıktır.

Bu kitapta, çeşitli yollarla işçi mücadelelerinde aktif biçimde yer alan birçok kişiye ismiyle atıfta bulunuluyor. Bu insanların büyük bir bölümü bugün hayatta değildir.

Bu insanlara isimleriyle atıfta bulunmak, İşçi Sınıfının çıkarları için yapılan o mücadelelerdeki katkıları nedeniyle, onlara karşı bir namus borcudur bir anlamda. Aynı şey, o eski zorlu yıllarda İşçi Sınıfının mücadelesine katılan, büyük özverilerde bulunan ve bu kitapta isimleriyle anılmayan tüm Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türkler için de geçerlidir.

İnancımız odur ki, bu kitapta sözü edilen Kıbrıslı Rum ve Türk işçilerin ortak sorunları, ortak mücadeleleri ve ortak Özverileri tüm Kıbrıs Halkına bir takım önemli mesajlar vermekte:

İlk olarak, ortak sorunları işçileri etnik köken, din, dil ve ırktan bağımsız olarak mücadelelerde birleştirmektedir. Ve işçiler bu sorunların çözümü için, tüm engeller, zorluklar ve özveride bulunma gerekliliğine rağmen mücadele etmek zorundadırlar.

İkincisi, geçmişte olduğu gibi gelecekte de aynı Kıbrıs topraklarında yaşayacak olan Kıbrıslı Rumlar ve Kıbrıslı Türkler, aynı sorunlarla karşı karşıya olacaklar ve bunların çözümü için de kaçınılmaz olarak ortak mücadelelere yönelecekler, ve

Üçüncüsü, yaşamın kendisi, iyi niyetli ve bu ülkeyi seven, onun için acı çeken ve gerçekten ilgilenen her Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk'e göstermiştir ki, Kıbrıs'ın ve Halkının geleceğinin güvenli, istikrarlı, mutlu ve bağımsız olmasının yolu İki toplumun birlikteliğinden ve aralarında uyumlu ilişkilerden geçmektedir -geçmelidir.

EKLER

TABLO 1

1933 - 1958 DÖNEMİNDE KIBRISLI TÜRK İŞÇİLERİN ÇEŞİTLİ PSE

EKLER

TABLO 1

1933 - 1958 DÖNEMİNDE KIBRISLI TÜRK İŞÇİLERİN ÇEŞİTLİ PSE PEO SENDİKAL ORGANLARINA SEÇİMİ

Örgüt / isim	Adres	Yas	Seçim yılı	Mevki
<i>PEO & Bölüm Kurulları</i>				
Mehmet Emin Hilmi	Lcfkosa	26	1946	PEO G. Kurul Üyesi
Ahmet Sad İ	Om örfi t a	41	1952	"
Mustafa Ali	Limasol	39	1955	"
Ferit Uray	Lefkosa	25	1955	"
Reşvan Mustafa	Magusa	31	1956	"
Mehmet Mehmet	Magusa	24	1955	"
Nurettin Sderoğlu	Potamy	26	1958	"
Reşvan Mustafa	Magusa	30	1955	Magusa Böl. Kurul Üyesi
Hasan İbrahim	Magusa	26	1955	"
Mehmet Tavukçu	Limasol	32	1955	Limasol Böl. Kurul Üyesi
Mustafâ Ali	Limasol	42	1958	"
Ali Hasan	Larnaka	33	1954	Larnaka Böl. Kurul Üyesi
Hüseyin Şermi	Larnaka	31	1958	"
Mehmet F. ray	Larnaka	23	1958	"
Mustafa Burhan	Baf	46	1955	Baf Böl. Kurul Üyesi
<i>İnşaat & Tahta İşçileri Sendikası</i>				
Hilmi İzzet	Tjmasol	50	1954	Limasol Böl. Kurul Üyesi
Ditaver Nazır	Aya Var vara	34	1955	Baf Böl. Kurul Üyesi

Mustafa Beh rain	Baf	46	1955	Baf Böl. Kurul Üyesi
Mustafa Osm an	Lİmasol	41	1955	Limasol Böl. Kurul t İyesi
Yusuf Bekir	Lurucina	34	1955	Lurucina Şube Kurul Sekr.
Esat Yusuf	Lurucina	25	1955	Lurucina Şube Kuru! Vezn.
Bekir Ali	Lurucina	34	1955	Lurucina Şube Kurul Tahsil d.
Besim Şevki	Mutayaka	24	1955	Mulayaka Şube Kurul Sekr.
Salim Niyazi	Mutayaka	26	1955	Mutayaka Şube Kurul Vezn.
Kaymak Mehmet	Mutayaka	26	1955	Mutayaka Şube Kurul Talisi id.
Ömer Mehmet	Lefkoşa	24	1956	inşaat Send. G. K. Üyesi
Hasan Arif	Lurucina	24	1956	Lefkoşa İnş. Send. Kuru! Üyesi
Dilaver Nasır	Aya Varvara	35	1956	"
Aziz Hasan	Dali	23	1956	Daü Şube Kurul Üyesi
Osman Rüstem	Lurucina	27	1956	Lurucina Şube Kurul Üyesi
Mulfa Mulladayı	Lurucina	61	1956	"
Hüseyin Kulea	Lurucina	51	1956	"
Kemal Osman	Akak i	28	1956	Akaki Şube Kurul Üyesi
Selçuk Hasan	Mutayaka	23	1956	Mutayaka Şube Kurul Üyesi
Kaymak Mehmet	Mulayaka	27	1956	Mutayaka Şube Kurul Sekr.
Tevfik Besim	Mutayaka	31	1956	Mutaya Şube Kurul Üyesi
Mehmet Müllayim	Lefkoşa	23	1957	İnşaat Send. G.K. Üyesi
Kemal İ f alil	Lefkoşa	22	1957	İnşaat Send. Letkoşa Kurul Üyesi
Mehmet Halil Ramadan	Potamya	23	1957	"
Ali Menteş	Lefkoşa	22	1957	"
Kemal Süleyman	Lurucina	22	1957	Lurucina Şube Kurul Sekr.

İsmail İttali	Lurucina	44	1957	Lurucina Şube Kurul Üyesi
Yusuf Mılla	Lurucina	45	1957	^
Ali Mehmet	Arğaki	39	1957	Arğaki Şube Kurul Üyesi
Hasan Cemal	Arğaki	21	1957	<t
Ali Mehmet	Mutayaka	32	1957	Mutayaka Şube Kurul Sekr.
Besim Şevki	Mutayaka	27	1957	Mutayaka Şube Kurul Vezn.
Ali Ahmet	Mutayaka	40	1957	Mutayaka Şube Kurul Üyesi
İsmail İslini	Tremetuşa	28	1957	Tremetuşa Şube Kurul Üyesi
Derviş Masar	Pirga	33	1957	Pirga Şube Kurul Üyesi
Tahir Kiyazim	Kukla	32	1957	Kukla Şube Kurul Üyesi
Mehmet Mülayim	Lefkoşa	23	1958	İnşaat Send. G.K. Üyesi
Niyazi İsmail	Lefkosa	28	1958	Lefkoşa Şube Kurul Üyesi
Mehmet Eryiğit	Larnaka	22	1958	Larnaka Şube Kurul Üyesi
Ali Ahmet	Arğaki	40	1958	Arğaki Şube Kurul Üyesi
Hasan Osranan	Yenağra	51	1958	Yenağra Şube Kurul Üyesi
Hasan Ali	Strogilo	30	1958	Strogilo Şube Kurul Üyesi
Om er Ahmet	Strogilo	34	1958	Strogilo Şube Kurul Üyesi
Mehmet Münir	Pirga	47	1958	Pirga Şube Kurul Üyesi
Hasan Hasan	Timi	23	1958	Timi Şube Kurul Üyesi
<i>Hükümet & Ordu işçileri Sendikası</i>				
Ahmet Sadi	Om ör fi ta	33	1953	Hük. & Ordu Çal- Y.K Üyesi
Ali Özgür	Lefkoşa	33	1953	LL
Ali Hüseyin	Mandria	35	1953	Baf Hük. Çal. Kurul Üyesi
Şevket Cemal	Aredyu	27	1954	Hük. & Ordu Çal. Y.K Üyesi

Kemal Burundy	Limasol	37	1958	Limasol Hük. Çal. Kurul Üyesi
Mehmet Etli cm	A. Polemidya	24	1958	"
Adem Sami	Gönyeli	40	1955	Hük. & Ordu Çal. Y.K Üyesi
Hüseyin Biyal	Larnaka	30	1955	"
Sait Ömer	Larnaka	30	1955	"
Mehmet Mustafa	Ornorfita	29	1955	"
Süleyman Hasan	Larnaka	30	.1954	Larnaka Hük. & Ordu Çal. Send. Veznedarı
Sadık Ömer	Omorfita	27	1954	Lefkosa Hük. & Ordu Çal. Send. Üyesi
Şevket Cemal	Aredyu	25	1954	Hük. & Ordu Çal. Send. Üyesi
Hüseyin Elmas	Limasol	51	1954	"
<i>Tekstil & Ayakkabı İşçileri Sendikası</i>				
Hüseyin Tahir	Lefkosa	25	^1933	Lcfkoşa Send, Kurul Üyesi
Ahmet Halil Hoca	Lefkosa	25	1935	-t
Ali Mustafa Mavros	Letkoşa	25	1936	"
Mustafa K em a!	Lefkoşa	27	1937	tt
Galip Mulla Hasan	Lefkosa	26	1939	^s
Osman Zeki	Lefkosa	25	1940	tt
Cemal Ahmet	Lefkosa	26	1941	"
Kamil T un çel	Lefkosa	30	1956	Tekstil & Ayakkabı Send. Y.K Üyesi
Hulusi Çağlar	Lefkosa	36	1956	Lefkosa Send. Kurul Üyesi
Kamil Ahmet	Lefkosa	25	1956	*

Abdullah Karalın	Kasaba	36	1956	Tekstil & Ayakkabı Send. Y. K. Üyesi
Ali Hasan	Larnaka	42	1956	^
Yusuf Ali	Larnaka	27	1956	"
Hulusi Çağlar	Lefkoşa	25	1956	Lefkoşa Send. Kurul Üyesi
Kamil Şükrü	Lefkoşa	27	1954	Tekstil & Ayakkabı Send. Y. K. Üyesi
Mustafâ Tahir	Lefkoşa	40	1954	⁽⁴⁾
Ahmet Ali	Limasol	24	1954	Limasol Send. Kurul Üyesi
Ali Cevat	Lefkoşa	23	1955	Lefkoşa Send. Kurul Üyesi
Ferit Uray	Lefkoşa	23	1958	Tekstil & Ayakkabı Send. Y.K. Üyesi
Halil Çağlar	Lefkoşa	26	1958	Lefkoşa Send. Kurul Üyesi
Hasan Şevki	Limasol	35	1958	Limasol Send. Kurul Üyesi
<i>Makine & Elektrik Teknisyenleri Sendikası</i>				
Mustafa Hasan	Lefkoşa	24	1955	Send. Y.K. Üyesi
Kamil Ali	Lefkoşa	24	1955	Lefkoşa Send. Kurul Üyesi
Kemal Ali	Larnaka	29	1955	Larnaka Send. Kurul Üyesi
<i>Ulaştırma & Liman İşçileri Sendikası</i>				
<i>l la san Rifat</i>	Limasol	25	1955	Limasol Send. Kurul Üyesi
Arif Hulusi	Limasol	23	1955	*
Salih Osman	Magusa	31	1955	Magusa Send. Kurul Üyesi
Salih Hüseyin	Lefkoşa	35	1955	Lefkoşa Send. Kurul Üyesi
Şakir Mustafa	Limasol	24	1954	Limasol Send. Kurul Üyesi
Ali Hasan	Larnaka	29	1953	Larnaka Send. Kurul Üyesi
Ekrem Mehmet	Limasol	30	1958	Limasol Send. Kurul Üyesi
Mehmet Ali	Baf	46	1958	Baf Send. Kurul Üyesi

Mustafa Ali	Limasol	46	1958	Limasol Send. Kurul Üyesi
Ekrem Ahmet	Limasol	30	1958	Limasol Send. Kurul Üyesi
Ali Elmas	Limasol	39	1955	Limasol Send. Kurul Üyesi
Mehmet Tavukçu	Limasol	32	1955	Limasol Send. Kurul Üyesi
<i>Tanım & Orman işçileri Sendikası</i>				
Kamil Yusuf	Trahoni	34	1958	Limasol Send. Kurul Üyesi
Ham i t Zuper	Koloş	23	1958	Koloş Şube Kurul Üyesi
Mehmet Cema)	Pİskopu	34	1958	Pİskopu Şube Kurul Üyesi
İstin Cahit	Pİskopu	41	1958	Lt
Kamil Yusuf	Trahoni	31	1958	Trahoni Şube Kurul Üyesi
Kemal Mustafa	Koloş	38	1958	Koloş Şube Kurul Üyesi
Ayhan Derviş	Pİskopu	25	1955	Pİskopu Şube Kurul Üyesi
Rebial Niyazi	Trahoni	30	1955	Trahoni Şube Kurul Üyesi
Raşit Cemali	Kotoş	30	1955	Kotoş Şube Kurul Üyesi
Hüseyin Hu sn i	Alarnino	36	1955	Alamino Şube Kurul Üyesi
Tazİp Ömer	Magusa	31	1949	Magusa Send. Kurul Üyesi
Emin Hasan	Magısa	40	1949	LL
Mustafa Hüseyin	Magusa	28	1949	LL
<i>Maden İşçileri Sendikası</i>				
Reşvat Emin	Mavrovuni	31	1939	Mavrovuni Send. G. Tahsildar
Yahya Hasan	Mavrovuni	27	1939	Mavrovuni Send. Tahsildar Yrd.
Mehmet Şevki	Mavrovuni	30	1939	^
Salih Afi	Mavrovuni	32	1939	Mavrovuni Send. Kurul Üyesi
Şefik Ahmet	Mavrovun i	37	1939	"i

Mustafa Ahmet	Mavrovuni	49	1939	"
Hüseyin Hilmi	Ma vr ovun i	40	1946	"
Nejat Mullahasan	Mavrovuni	35	1946	"
Vehbi Hasan	Mavrovuni	37	1946	"
Yusuf Mustafa	Mavrovunİ	50	1945	"
İrfan Süleyman	Mavrovuni	40	1945	"
Hüseyin Hilmi	Mavrovuni	29	1945	"
<i>Otel & Eğlence Yerleri Çalışanları Sendikası</i>				
Kamil Yusuf	Trahoni	51	1955	Limasol Send, Kurul Üyesi
Hal it Şükrü	Koloş	30	1955	ü
Mehmet Hasan	Koloş	47	1955	"
<i>Magusa Belediye Çalışanları Sendikası</i>				
Salih İbrahim	Magusa	34	1958	Magusa Send, Kurul Üyesi
<i>Larnaka Belediye Çalışanları Sendikası</i>				
Ustan Kulai	Larnaka	25	1958 ^	Larnaka Send. Kurul Üyesi
<i>Lefkosa Berber Çalışanları Sendikası</i>				
Ahmel Hayat	Lefkosa	23	1955	Lefkosa Send, Kurul Üyesi
<i>Piroi Muhtelif İşçiler Sendikası</i>				
Zafer Hacıbey	Potamya	27	1950	Piroi Send. Kurul Üyesi
Mustafa Osm an	Potamya	21	1950	**
Turgut Osman	Gemğra	30	1954	"
<i>Potamya Muhtelif işçiler Sendikası</i>				
İbrahim Musa	Potamya	32	1954	Potamya Send. Kurul Üyesi
Mustafa Ram adan	Potamya	20	1955	"
Saffet Haciosman	Potamya	34	1955	"
<i>Larnaka Muhtelif işçiler Sendikası</i>				
Yusuf Ali	Larnaka	27	1954	Larnaka Send. Tahsildarı
Hüseyin Şermi	Larnaka	31	1954	Larnaka Send. Kurul Üyesi
İbrahim Mustafa	Larnaka	28	1954	"
<i>Larnaka Ay Todor Muhtelif İşçiler Sendikası</i>				
İbrahim İbrahim	Ay Todor	57	1955	Ay Todor Send. Veznedarı
Osman Necati	Ay Todor	42	1955	Ay Todor Send. Tahsildarı
İsmail Recep	Ay Todor	40	1955	Ay Todor Send. Kurul Üyesi
Ethem Bayram	Ay Todor	35	1955	"

TABLO 2**KIBRISLI RUM VE KIBRISLI TÜRK İŞÇİLER BİRLİKTE HAPİSE ATILDILAR**

	<i>îsîm</i>	<i>Hapis Süresi</i>	
1	Haralambos Mimis	24	Ay
2	Ali Mehmet Zeybek	24	"
3	Savaş Purupuras	24	'
4	Georgios Arauzos	24	kk
5	Leonidas Ağapîu	24	"
6	Dimitris Kaçais	12	"
7	Georgios Ladiastis	12	LL
8	Hasan Ali Politis	12	«
9	Mehmet Kattos	12	,
10	Nikolaos Panayotu	12	ii
11	Hrisanthos Hrisloforu	12	"
12	Salih Halil	12	u
13	Panayolis Kokkinos	9	ü
14	Avraam Hristu	8	u
15	Ahmet Emin Paspalli	6	«C
16	Dimitris Pitsilos	6	h
17	Periklis Hristodulu	6	G
18	Georgios Kondemeniotis	5	*;*
19	Haralambos Palmas	5	kk
20	Andreas H. Kokkinos	4	ii

21	Polivīs Muyasis	4	hi
22	Kostas Agathokli	4	ik
23	Gcorgios Petru	4	ii
24	Yannakos Stefanu	4	ee
25	Kiriakos Yakumi	4	..
26	Anna Adam u	4	ii
27	Melis Kuzupis	4	ii
28	Andreas Haralamhus	4	0
29	Efstathios Stefanu	3	44
30	Süleyman Kulumas	3	ii
31	Hüseyin Kulumas	3	hi
32	Kipros Georgiu	3	ii
33	Kostas Hİppis	3	0
34	Dimitris Kasinos	3	4i
35	Mehmet Hüseyin Miksis	3	ii
36	Ahilleas Ioannu	3	ii
37	Hristos Georgiu	3	..
38	Kleopas Nikola	3	ii
39	Raif Muşta ta	3	..
40	Rauf Mehmet	3	ii
41	Süleyman Hüsñü	3	ii
42	Yannis Kiryaku	3	ii
43	Stilianos Nikola	3	ii
44	Hüseyin Mehmet	3	ii
45	Kiryakos Mihall	3	ii

46	Florencos Mihail	2	st
47	Mehmet Ali Kahraman	2	ii
48	Hristaliu MihaİL	2	tl
49	Bftihia Mihail	2	ll
50	Marianna Yannİ	2	u
51	Theopisli M. Katnpiti	2	tl
52	Katerina Hristodulu	2	tt
53	Arİslodimos Pandeli	2	kk
54	Eleni Bvangelu	2	u
55	Kalliopi Yangu	2	n
56	Haritos Adamu	2	ü
57	Adamos H. Kauros	2	ü
58	Mihail Hristodulu	2	kh
59	Kalliopi Peyasi	2	ll
60	Despina Mihail	2	ü
61	İzzet Kahveci İzzet	2	ü
62	Loizos Angeli Varatos	1	tt
63	Nalhanail Mavroskufis	1	ii
64	Ycoryios Kacamis	1	ü
65	Aristodirnos Stavrinu	1	ff
66	Savaş Hacikosti	6	Hatta
67	Stillis Nikola	21	l-l
68	Kemal Hilmi	21	ll
69	Mehmet Kara Hüseyin	15	l-l
70	Kara Hasan Mercan	15	ll

71	Anna Hristodulu	15	<i>i.</i>
72	Eleni Manoli	15	⁴⁴
73	Eleni Filipu	15	<i>a</i>
74	Maria Thrasivulu	15	<i>ti</i>
75	Kleanthis Stilli	15	<i>u</i>
76	Hambis Nikola	15	⁴⁴

BİLDİRİ - ÇAĞRILAR

Sorunlarının çözümü için Kıbrıslı Rum ve Türk işçi ve memurlar bir çok kez greve gittiler. Bu grevler ortak grev komiteleri veya ilgili sendikaların veya Sendikal Federasyonların kurulları tarafından yürütülüyordu.

İşçilerin bilgilendirilmesi ve seferber edilmesi için Rumca ve Türkçe'de yazılan ve binlerce basılan ortak bildiriler hazırlanıyordu.

Aşağıda yer verdiğimiz broşürler ortak komitelerin, sendika ve federasyonların hazırladığı bildirilerden bazı örnekleri teşkil ediyor.

Πρὸς τοὺς Ἀπεργοὺς Μεταλλείου Λίμνης

Συναδέλφους,

Κατεβαίνομεν σήμερον σ' ἓνα ἀγῶνα δίκαιον καὶ ἡ κοινὴ γνώμη εἶναι μαζί μας.

Εἶναι καιρὸς νὰ δεῖξωμεν τὴν ἀλληλεγγύην ἀνάμεσά μας, καὶ ν' ἀποδείξωμεν σ' αὐτοὺς ποὺ τρώγουν τὸν ἰδρωτὰ καὶ τὸ αἷμα μας ὅτι ἔχωμεν νεύρα καὶ δύναμη νὰ ὑποστηρίξωμε τὰ δικάιά μας.

Μὴ ξεχνάτε τὰ βασανιστήρια ποὺ ὑπέφεραμε.

Μὴ ξεχνάτε τὸν βάρβαρον τρόπον ποὺ μᾶς μεταχειρίζονται.

Μὴ ξεχνάτε τὰ 2½ ποὺ πληρωνόμαστε.

Δὲν ζητοῦμεν τίποτε ἄλλο παρὰ τὸ δίκαιό μας.

Δὲν θὰ ἐπιτρέψωμε στὸ μέλλον νὰ μᾶς διώχνουν ἀπὸ τὴν δουλειὰ ὅταν ζητοῦμεν ἓνα κομμάτι ψωμί περισσότερο.

Ἡ Ἀπεργιακὴ Ἐπιτροπὴ πιστὴ στὰς ἐντολὰς ποὺ τῆς δώσατε θ' ἀγωνισθῆ μέχρι τέλους μετὰ τὴ δική σας συνεργασία καὶ τὴν ὑποστήριξι διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν δικαίων αἰτημάτων μας.

Οἱ ἐργάτες συναδέλφους μας ὅλης τῆς Κύπρου ἐντὸς ὀλίγου θὰ τεθοῦν παρὰ τὸ πλευρόν μας.

Εὐσπειρωθῆτε καὶ ὑπακούετε στὴν Ἀπεργιακὴ σας Ἐπιτροπὴ.

1. 1. 1917

ΑΠΕΡΓΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Γενικός Κ. Δ. ΧΑΜΠΙΑΔΟΥΡΗ—Πάφος

" Limni " Maden Ocağı Grevcileri Tarafına

ARKADAŞLAR,

Bu gün haklı bir savaş açıyoruz ve efkârı umumiye bizim tarafımızdadır.

Zaman geldiki aramızdaki elbirliğini göstererek, terimiz ile kanımızı içen kimselere göstereyim ki haklarımızı müdafaa etmek için lâzım gelen sinir ve kuwet bizde vardır.

Çektığımız işkenceleri unutmamalıyınız. Bizi kullandıkları barbar tarzi unutmamalıyınız.

2 şilin gündeliğimizi unutmamalıyınız. Bir lokma ekmek fazla istediğimizde bizi işten koğmalarına bundan sonra müsaade etmiyeceğiz.

Grev Komisyonu sizin teşriki mesaiinizle kendinize havale ettiğiniz vazifeye sadık kalarak haklı taleplerimiz elde edilinceye kadar hiç duymadan savaşacaktır.

Pek yakında bütün Kıbrıs ameleleri arkadaşlar, tarafımıza katılacaktır.

Birleşiniz ve Grev Komisyonunuzu dinleyiniz.

GREV KOMİSYONU.

BİRLİK NATHAASI

K. M. Ş. Madencilerinin grev hey'eti tebliği.

28.1.33 tarihinde Kıbrıs Madencilik Şirketi'nin neşredip bir çok köyüne yayınladığı tebliğ de bildiriyor ki :

(a) K. M. Ş. nin bir çok işleri işlerini dönmek için mürcat ettiler.

(b) K. M. Ş. işçi birlikleriyle ilişkileri müteakibe edecek tedbir almak niyetinde değildir.

(c) Şirket İSİİ ŞARTLARI işi dönmek istiyen işçilerin iş kabul edecekler.

Yukarıdaki tebliğ bütün umumî çıkarımı koşturmak, Madencilerin K. M. Ş. nin şartları hükümlerini gözetmek ve onları işlerine döndürmek maksadıyla neşredilmiştir. Halbuki bu tebliğden dolayı ya da grev kesmek maksadıyla yazılmakta olan Grev Hey'eti bildirisi ki bütün grevlerin bitirilmesi emiyetli vadede ve istekleri yerine getirilmedikçe K. M. Ş. İŞLERİNİ DÖNMEĞE kabu vermez. İhtiyatlı tedbirler.

K. M. Ş. nin, istekleri bitirilemez müddetle olmak niyetinde olduğunu izah eden, bu yalancı Amerikan Şirketi'nin işçi teşkilatlarının ve işçi anlayışındaki ayrıntılı değişiklikleri bir daha daha göstermektedir. Grev heyeti K. M. Ş. nin adına olarak—K. M. Ş. Madencilik İli İstekleri hakkında nezdinde emniyeti dâima hazır olduğunu bildirir. Madencilik Şirketi bütün üyeliğine hareket eder. Grev hey' eti ve bütün işçiler, K. M. Ş. Madencilik, Birlikleri-

miş müdaheraya girer ve hakkı haklarını kabul edilene kadar, müddetlerini devam ettirir.

K. M. Ş. işçilerinin veya başka herhangi bir Kıbrıs işçilerinin eksi parçası halinde kendilerinin işlerini gülerginde emniyetli vadede Madencilik işçilerinin isteklerini yerine getirmeye istekli oldu. HİÇ BİR GREVÇİ VEYA BAŞKA BİR İŞÇİ K. M. Ş. İŞLERİNİ DÖNMEYİZ. DERTİN.

Grev hey' eti yapmış işçi anlayışındaki neşriyatı, K. M. Ş. emniyetini emniyetliklerine ve emniyetli kardeşleri ve grevçilerin neşriyatına inananları ve fakat dâima birlik bildiklerini ve çıkarlarını dikket emniyetli bütün Madencilere ve işçilerin tavsiye eder.

Madenciler :

Birlik teşkilatımızın kararı olmadan KAMİP K. M. Ş. işlerini dönmeyiniz.

Kıbrıs işçi ve çiftçileri :

K. M. Ş. inde iş emniyet için ve emniyet dönmeyiniz; çünkü Orada emniyet yerinde, uclik ve sefalet bulacaksınız.

NETİCE OLARAK MADEN HAVZASINDAN UZAGA GİDİNİZ.

Bepiniz madencilerin haklı mücadelesini destekleyiniz.

Yapınız K. M. Ş. Madencilerinin mücadelesini.

K. M. Ş. MADENCİLERİ GREV HEY'ETİ.

ΕΡΓΑΤΡΙΕΣ ΟΛΗΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΟΛΕΣ ΣΤΟ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΝ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟΝ

Συναδέλφισσες,

Τὸ Παγκύπριον Συλλαλητήριον τῶν Ἑργατριῶν κού θα γίνῃ στίς 25 τοῦ Σεπτεμβρίου, στίς 10 τὸ πρωὶ στό Κινηματοθέατρον «ΡΟΓΓΙΑΛ» Λευκωσίας ἔχει γιά σᾶς μεγάλη σημασία.

Τὸ συλλαλητήριον θά συζητήσῃ τὸ πρόβλημα τῆς προστασίας σᾶς ὡσαν ἀφωσότησῃτε, τὸ πρόβλημα τῆς προστασίας τῶν χηρῶν καὶ τῶν ὀρφανῶν, τὸ πρόβλημα τῆς ἴσης πληρωμῆς μέ τοὺς ἄνδρες γιά ἴση δουλειά, θά συζητήσῃ τὸ πρόβλημα τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου γιά τὸν καθορισμὸν ἑνὸς λογικοῦ μεροκαμάτου καὶ μερικὰ ἄλλα προβλήματα πού ἔχουν μεγάλη σπουδαιότητα γιά κάθε ἑργάτρια τῆς Κύπρου.

Συναδέλφισσες,

Μὴν ἀπουσιάζετε ἀπὸ αὐτὸ τὸ Συλλαλητήριον. Ὅπου καὶ νὰ θυμᾶντε, ἴσῃ ἐπάγγελμα καὶ ἐάν ἔχασκεῖτε πρὸς νὰ πόρετε μέρος σὺν Συλλαλητήριον. Ὅλες μαζί νὰ διακηρύξετε καὶ νὰ διεκδικήσετε τὰ δικαιώματα καὶ τὰ συμφέροντα πού σᾶς ἀνήκουν.

Σεπτέμβριος, 1955.

Ἡ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ
ΕΡΓΑΤΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟΝ

ΓΡΑΦΕΙΟ - ΚΑΛΙ-ΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ, ΠΑΡ

**KIBRISLI KADIN İŞÇİLER İ.
HEPİNİZ DE KIBRIS TOPLANTISINA GELİNİZ !!**

Hemşireler,

25 Eylül, Pazartesi günü ö. e. saat 10 da Lefkoşada «ROYAL» Sinemasında yapılacak olan Kadın İşçilerinin Kıbrıs toplantısı sizin için çok ehemmiyetlidir.

Bu toplantıda, hasta olduğunuz zaman himaye olunmanız, dul kadınların ve öksüz çocukların himaye olunmaları, erkeklerin yaptığı aynı işi yapan kadın işçilerin aynı yevmiyeyi ödemeleri, makûl bir yevmiye tayin eden Komisyon kurulması ve bunun gibi Kıbrıs kadın işçileri için çok ehemmiyeti olan diğer meseleler de müzakere edilecektir.

Hemşireler,

Bu toplantıdan, geri kalmayınız. Nerede işlerseniz işleyiniz, hangi san'atta olursanız olunuz, bu toplantıya mutlaka geliniz.

Hepiniz de berader faaliyete geçerek menfaatlarınızı elde ediniz.

Eylül: 1955.

**KIBRIS KADIN İŞÇİLER TOPLANTISI
ORGANİZE HEY'YETİNDEN**

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ ΤΗΣ Κ.Μ.Ε.

**Έργατες όλης της Κύπρου,
Εργασιασυντεχνισμοί, Νεολαυσυντεχνισμοί,
Έλληνες και Έσθονες.**

Οι έργοτες της ΚΜΕ καταβάλουν αόριστη ΠΡΟΜΠΙΤΗ 27,18,55 αέ για 24ωρη γενική άσκηση, για να διαπραγματευθούν κατά της παραβίασης των συνδικαλιστικών τους δικαιωμάτων και κατά της κυβερνητικής άσκησης που εθάρρουν την ΚΜΕ και γενικά τους δεσποτακρατικούς εργαζόμενους ενάντια τους κατά των συνδικαλιστικών δικαιωμάτων.

Οι έργοτες της ΚΜΕ ιδρύσαν την Κοίτη και την Αλληλεγγύη μας. Η Παγκόσμια Έργατική Ομοσπονδία (ΠΕΟ), η Ευρωπαϊκή Έργατική Ομοσπονδία (Ε.Ε.Κ) και η Τεχνική Συντεχνική Ομοσπονδία δέχονται άμεσως αποφασίζουν να δώσουν στους έργοτες της ΚΜΕ κάθε ήρωική και άτακτη ενίσχυση. Οι τρεις Ομοσπονδίες άνωθεν στην Εκκλήση των εργατών της ΚΜΕ ΔΕΝ ΘΑ ΣΤΑΙ ΑΠΙΣΤΟΥΜΕ ΜΟΝΟΥΣ!

Η ΠΕΟ, η Ε.Ε.Κ και η Τεχνική Συντεχνική Ομοσπονδία εκάθεν άλλως άσπαστα τους έργοτες και τους απάλληλους της Κύπρου αέ για γενική παράδοση άνεργων συμπεθέτως στην ΠΡΟΜΠΙΤΗ, ή όποτε θ' άρχισει από της 11 το πρωί. Όλοι οι έργοτες και όλοι οι απάλληλοι της Κύπρου, άμεσάκις άναγκάσονται ελε της άποσης άφαιρούν κολούται να διαβρώσουν με την ΤΕΤΡΑΩΡΗ άσπασή τους από την άρραση της άλληλεγγύης τους προς τους έργοτες της ΚΜΕ, την διαπρατυρία τους εά την άργασία τους πύθωσεται και εά των Κυβερνητική άσκησης.

Έργατες και Έπαλληλοι όλης της Κύπρου.

Οι συνδικαλισμοί της ΚΜΕ άργάζονται για να καθαιώσουν άργασια άσκηση, να άσκηση της άργασίας. Αν η ΚΜΕ άρεθή άσπασμένη να παραδίδει από εά άσκηση 1500 εργατών, και εά εά άσκηση άσκηση άσπαστων είνδων. Οι έργοτες της ΚΜΕ πρέπει να κολούται! Οι έργοτες της ΚΜΕ πρέπει να άσκηση εά άσκηση της άργασίας! Η ά άσκηση άσκηση άργασια ΚΜΕ πρέπει να άσκηση και να άσκηση!

Τε άσκηση όλοι προς έργοτες της ΚΜΕ εά μήνα άλληλεγγύης αέ άσκησης. Έργοτες της ΚΜΕ! Δέν θά κολούται μόνο σας! Οι έργοτες όλης της Κύπρου, Έλληνες και Έσθονες καταβάλουν μαζί σας αέ άσκησης άλληλεγγύης!

— ΣΤΗΤΩ εά άσκησης άσκησης!

— ΣΤΗΤΩ εά άσκησης άλληλεγγύης προς τους έργοτες της Κ.Μ.Ε.

ΕΚ ΤΗΣ Π.Ε.Ο.
ΕΚ ΤΗΣ Ε.Ε.Κ.
ΕΚ ΤΗΣ Τ. Σ. ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ

Λευκωσία, 26/10/55.

K. M. Ş. İŞÇİLERİ BEYANNAMESİNE CEVAP

Türk ve Rum, Yeni ve Eski Birlikçi
Bütün Kıbrıs İşçilerine,

K. M. Ş. işçileri, sendika hürriyetlerine Şirket Tarafından yapılan hücumu ve buna ilgi göstermeyen Hükümeti protesto etmek maksadıyla yarın Perşembe günü 24 saatlik bir greve çıkacaklardır.

K. M. Ş. işçileri bizim yardımlarımıza itenmişlerdir. Bizim Yeni, Eski ve Türk İ. Birlikleri Federasyonları, «K. M. Ş. işçileri Sizi Yalnız Beklemiyacağız» diye cevap vermişler ve bütün Kıbrıs işçilerini yarın Perşembe günü salıh 11 ile başlamak üzere 4 saatlik sempati grevine davet ediyorlar.

Bütün Kıbrıs İşçi ve Memurları:

Madenci arkadaşlarımız, işçilerin en ehemmiyetli hakkı olan, teşkilatlanma haklarını kazanmak için mücadele yapıyorlar. 1500 den fazla madencinin haklarını K. M. Ş. tarafından çiğnenmesine mücadele etmemeliyiz. Akai taktiğe bizim haklarımızda da çiğnenmesine mücadele etmiş oluruz. Perşembe günü 4 saatlik greve çıkmak suretiyle daima madenci arkadaşlarımızın yan tarafında bulunmamızı göstermeliyiz.

YENİ, ESKİ, VE TÜRK İ. B.
FEDERASYONLARINDAN

ΕΚΚΛΗΣΗ

ΤΗΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΑΣ ΕΡΓΑΤ. ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ (ΠΕΟ)

ΚΑΙ ΤΗΣ

ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΡΓΑΤΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

**Εργός έλλογος τούδε εργαάτες και εργαζόμενοι,
Έλληνες και Τούρκους,**

Τις τελευταίες ημέρες έχουν συμβεί μερικά δυσάρεστα γεγονότα στη Λαμπάκη από όπου είναι άσπαστος την σύγκρουση μεταξύ Έλλήνων και Τούρκων. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το θλιβερό γεγονός της δολοφονίας Γ. Ζουσιού και άλλων να συμπίπτει των δυο ανώτερων σταδίων της Έλλογας και Τούρκων. Λόγω ή κατάστασης μπορεί να γίνει χειρότερη αν δεν παρέλθουν από το ζήτημα και ενοικητές και άλλοι.

Οι Έλληνες και οι Τούρκοι εργαάτες και οι εργαζόμενοι έχουν κοινή συμφέροντα. Το πρόβλημα που αντιμετωπίζουν και χρειάζονται να λυθούν είναι κοινό.

Το πρόβλημα της Κοινωνιών Αποφύλαξης, το πρόβλημα της άρτιότητας της ζωής, το πρόβλημα της στέγης κ.λπ. διαφέρουν και τους Έλληνες και Τούρκους. Όμως για να λυθούν αυτά τα πρόβλήματα είναι ανάγκη να γίνουν κοινά άγωνα, επειδή αλλιώς χειρότεροι να είναι οι Τούρκοι το χέρι των Έλλογας εργαάτων, ή Τούρκους εργαάτων το χέρι της Έλλογας εργαάτων, και έτσι μαζί να χειροτερεύουν για τη λύση των προβλημάτων μας.

Από τα πιο τελευταία γεγονότα έχουμε από χτες να βλέπουμε το πρόβλημα του οικονομικού κινήματος. Δεν οι Έλληνες να μην φοβούνται από τους Τούρκους και οι Τούρκοι να μην αγοράζουν τίποτα από Έλληνες.

Το σφάλμα από χτες να κινείται. Είναι μεγάλο λάθος αν γίνει κάτι τέτοιο. Τα τέτα συνθήματα δημιουργούν σίτη μεταξύ Έλλογας και Τούρκων.

Συνάδελφοι εργαάτες και εργαζόμενοι,

Οι δυο Παγκύπριες Έργατικές Ομοσπονδίες (ΠΕΟ και Τουρκική Ομοσπονδία Έργατών Κύπρου) απευθύνουν έκκληση προς όλους τους και στις κατόν σε συμμετοχή για το κοινό έλλογος μας Έλλογας και Τούρκων.

Στοιμασθείτε αποφασιστικά διαφορά έχει δημιουργήσει μεταξύ σας.

Αλλά οι έλλογος το χέρι των άλλων και διασώσετε την φίλη σας, Αλλά αποφασίστε να συμμαχούν έλλογος των εργαάτων έλλογος των κατοίκων της Κύπρου Έλλογας και Τούρκων.

Παρατηρούμε κάθε δυστυχή συμβήματα ανακαλύπτουμε και να κινείται από.

Συνάδελφοι οργανωμένοι εργαάτες,

Συμμέλζη των Ομοσπονδιών,

Σε όλες πρέπει να κολληθεί το κόμμα την αποφασιστική αποφασιστική δουλειά άγωνα προς εργαάτες και της λαού για να καταλάβει την σημασία της δουλειάς μας από.

Ποιοι έλλογος θέλουν, στη δουλειά, να συμμετέχουν ή την οικονομία της δουλειάς από την δουλειά έλλογος και να είναι η οικονομία άγωνα της έλλογος έλλογος Έλλογας είναι αυτές στις Τούρκους έλλογος, να καταλάβει το παραχρησμό της.

— **ΣΥΜΜΕΛΖΕ** η φίλη και συνεργασία μεταξύ Έλλογας και Τούρκων, άπαραίτητη προϋπόθεση για την λύση έλλογος των λαϊκών προβλημάτων.

Για την Παγκύπρια Έργατική Ομοσπονδία (ΠΕΟ)
ΜΙΧΑΛΑΚΗΣ ΜΑΧΗΛΙΑΔΗΣ

Για την Τουρκική Ομοσπονδία Έργατών Κύπρου
Μ. Ν. ΤΑΓΛΗ

Λαμπάκη, 20/4/1964.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ ΚΑΝΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

BEYANAT

KIBRIS İŞÇİ FEDERASYONU (BEO) VE KIBRIS TÜRK İŞÇİ FEDERASYONU

Kıbrıs Türk ve Rum işçilerine ve işleyenlerine

Son günlerde Lefkoşada rumlarla türkler arasında meydana gelen pek mahşerli hadiseler olmuştur. Lefkoşada cereyan eden bu acıklı vakalar İki taraflı (rum ve türk) ahaliinin zararına olduğuna şüphesiz yoktur. Pek istimaldardır bu çirkin ve acıklı durumu söylemesek başka yerlerde de olmayacaktır.

Kıbrıs Rum ve Türk işçileri ile işleyenlerin umumî hakları, ve menfaatleri vardır.

Karşılaşmış ve halledilmesi lâzım olan meseleler umumîdir. Meselâ: Hayat şartları sosyal samsak, Kıbrıs'taki hayat pahalılığı, işçiler ve fabrikâ işleyenler için evlerin inşaatı, v.s. Bu gibi meseleler Rum ve Türk ahaliini ilgilendirir.

Fakat bunların halledilmesi için hep beraber çalışmak ve mücadele etmek gerekir. Bunun içindirki Rum işçisi Türk işçisinin elini, Rum işçi kadını Türk işçi kadını elini samimiyetle tutarak iş birliği ile umumî menfaat için uğraşmamız lâzımdır. Bunun üzerine vuku bulan son çirkin hadiseler yüzünden Türk ve Rum işçileri arasında bazı düşmanca fikirler ve kavgalar yayılmıştır. Yani Rumlar Türklerden Türkler Rumlardan alış veriş etmesinler; bir biterini düşman zannarı ile görsünler. Bu gibi yanlış fikirler ve bunları yayıyanlar darbelemelidir. Zira bu gibi yanlış fikirler iki taraf arasında dostluk değil düşmanlık yaratır.

Kıbrıs işçileri ve işleyen meslektaşları!

İki Kıbrıs işçi Federasyonu size beyanatta, arada olan ve umumî muhtemel düşmanlığın bırakılması ve dostca işbirliğinin fidesi için çalışmaya davet eder.

Aranızda doğan her hangi bir farkı bırakmazlı birinin ötekine elini dostca tutması ve dostluğunuza kuvvetlendiriniz. Bütün Kıbrıs işçisinin ve Kıbrıs rum ve türk ahaliinin menfaati bunu talep eder.

Her hangi bir yerden geçici ayrılma ve zararlı fikirle karşılaşmaz. Teşkilatlı işçi ve işçi birlikleri uğraşınları...

Bu beyanatımızın aydınlatıcı maksadını teşkilatları işçilere ve Kıbrıs ahaliine ulaştırma ve sağlama size düşen bir vazifedir kahvede. İş yerinde ve hatta evinizde her nerede henüz bu beyanatın maksadını her kese izah ediniz. Böylelikle her Kıbrıs rum ve ya türk kendisine olanı anlarsın.

— Yapanın Rum ve Türk işçilerinin işçi davalarında iş birliği ile, Kıbrıs ahaliisi yararını alır umumî menfaatini muhafaza eder.

Kıbrıs işçi Federasyonu
namına
MİHALAKİS MİHALİDİS
Lefkoşa, 26)4)56.

Kıbrıs Türk işçi Federasyonu
namına
M. NİYAZI DAĞLI

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

ΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΩΝ

ΠΡΟΣ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΕΡΓΑΤΕΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

Συνάδελφοι,

Οι Έργατικές Ομοσπονδίες της Κύπρου είναι σίγουρα με το καλύτερο πνεύμα και επισημότητα όλες τις δραστηριότητές και γενικά όλες τις δραστηριότητες τους από πρόβλημα των Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Είναι γεγονός, ότι δεκάρα δεκά τους υποχρεώσεις όλη της εργατικής και εργαζόμενης τάξης ή Κοινωνία υποχρεώνει στην άμεση επίλυση Κοινωνικών σφάλματων με την θέσπιση στις 7 του Γενάρη 1957 ή με τη "Α" Κοινωνική του Κρατικού Σχέδιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Το δελτίο των παλαιών ή νέων ή Κοινωνικών ή δραστηριότητες της εργατικής και εργαζόμενης τάξης. Όπως με την άμεση του Έργατικού Πνεύμα ή Κοινωνία του έσπευσε να λύσει για Κρατικές Κοινωνικές Ασφαλίσεις. Το πρόβλημα μας για να γίνει γρήγορα γνησίου μεθόδων για επιδόματα άδελφότητας και άδελφότητας για επιδόματα γάμου και υγιεινότητας, λειτουργία: οι άδελφοί δεξιά.

Οι ασφαλιστές σύμφωνα με το Πάροδο Πάροδο του 1950 και για όλους κλείνει το 25 χρόνο της ηλικίας τους ασφαλιστές 25.250 πλεονάζοντες για τους ασφαλιστές για όλους έχουν ένα έσοδο 27.600 πλεονάζοντες με πλεονάζοντες 27.100 για όλους για όλους έχουν ένα μετρητό ετήσιο εισόδημα κέρδη.

Την ίδια στιγμή θα πάραυτα και οι εφορίες των ασφαλισμένων εργατών. Πάνω από ένα δισεκατομμύριο και με επιδόματα άδελφότητας και άδελφότητας.

Όπως υποχρεώθηκε και στην δεξιά, το δελτίο των παλαιών ή νέων ή Κοινωνία. Όπως είναι το δελτίο των ασφαλισμένων με όλα τα κέρδη της εργατικής τάξης. Οι εργατικές και οι εργαζόμενες Κοινωνία της πρώτης ύστατης για Κοινωνικές Ασφαλίσεις. Οι εργατικές και οι εργαζόμενες με ασφαλίσεις των άδελφών τους για την ηλικία του Έργατικού Πνεύμα. Για και με πλεονάζοντες για χρηματικά δελτία.

Συνάδελφοι,

Με όλα τα δεικνύμετα έλλειψη του Κρατικού Σχέδιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι η λειτουργία της Κοινωνίας.

Το δελτίο των παλαιών ή νέων ή Κοινωνία και γενικά για τις δραστηριότητες τους είναι και οι αδελφοί. Οι εργαζόμενοι της Κύπρου υποχρεώθηκαν να δώσουν της λειτουργία της Κοινωνίας από πολλά τους χρόνια και έχουν πλεονάζοντες και την πρώτη είναι με δελτία.

Οι εργατικές Ομοσπονδίες υποχρεώθηκαν να πλεονάζοντες Κοινωνία για την λειτουργία του Έργατικού Πνεύμα. Για και με πλεονάζοντες λειτουργία της Κοινωνίας.

Η λειτουργία της Κοινωνίας είναι και οι αδελφοί της πρώτης είναι πλεονάζοντες με πλεονάζοντες Κοινωνία Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το οποίο να τα πλεονάζοντες.

- (α) Έργατικές και οι χρηματικά ασφαλισμένα και ασφαλισμένα με πλεονάζοντες Κοινωνία λειτουργία περιθωρία και αδελφοί και.
- (β) Νέα Κοινωνία Κοινωνία με την ασφαλιστική τάση των εργατών είναι και των εργαζόμενων.

Συνάδελφοι,

Οι Έργατικές Ομοσπονδίες με κάθε ευκαιρία τους παρότρυναν και το πρόβλημα της λειτουργίας των λειτουργιών και άλλων Τραπεζών λειτουργία Περιθωρία τους είναι άδελφοι οι εργαζόμενοι ασφαλισμένοι της λειτουργία της Κοινωνίας.

Η λειτουργία των Ομοσπονδιών είναι ένας λειτουργία το εργατικό Σχέδιο και άλλα Τραπεζών λειτουργία Περιθωρία χωρίς όρια το Κοινωνικό Σχέδιο και την λειτουργία της Κοινωνίας.

Η ασφαλιστική με ασφαλιστική κατά 20% για όλους ασφαλιστές από το Κρατικό Σχέδιο και να ασφαλιστεί ή Πνεύμα ασφαλιστεί με το Ταμείο είναι, το πλεονάζοντες με ασφαλιστές από το Κρατικό Σχέδιο. Δεξιά η ασφαλιστική με 30 πλεονάζοντες με 40 πλεονάζοντες, τόσο για τους εργαζόμενους, όσο και για τους εργαζόμενους.

Εκ των Έργατικών Ομοσπονδιών
ΣΕΚ, ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ Π.Ο.Ε., Π.Ο.Α.
Λεωκωσία, 29(12)56.

**ΠΡΟΣ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΕΡΓΑΤΕΣ
ΤΩΝ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ
ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ - ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ**

Συνάδελφοι,

Η Συνταξία Οικοδόμων, Ξυλουργών και Γενικών Έργων Κύπρου και η Ομοσπονδία Τουρκικών Συνταξιών Κύπρου καλούν τους εργαζόμενους Οικοδομικών Επαγγελματιών σε συνέλευση την παρασκευή ΤΡΙΤΗΝ, 2/11/1957 και ώρα 2 μ.μ. στο αίθριο των Παλαιών Συνταξιών Λευκωσίας.

Τό θέμα που θα συζητήσει η συνέλευση είναι:

**ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΑΝΤΙΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ
ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΕΡΓΟΛΑΒΩΝ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ
ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΜΑΣ**

**Συνάδελφοι Έλληνες και Τούρκοι
Εργάτες Οικοδομών,**

Την Τρίτη και ώρα 2 μ.μ. αφήστε την εργασία σας και έλθετε στην συνέλευση για να ακούσετε τις τελευταίες αντιπροτάσεις του Συνδέσμου Έργολάβων Οικοδομών και να αποφασίσουμε όλοι μαζί για τον αγώνα που θα διεξάγουμε για την ικανοποίηση των αιτημάτων μας.

Συνάδελφοι Είσοδοι των Παρατηρηδών, Τοπικοί Έισοδοι και Ισολογή των Συνταξιών, δουλέψατε για να πραγματοποιήσουμε την πιο παραγωγική συνέλευση που θα είναι το αντίδοτο των προτάσεων των Έργολάβων για την ικανοποίηση των αιτημάτων μας.

Με το σύνθημα της Έστιας των Εργατών των Οικοδομικών Επαγγελματιών, η ήμ είναι και ελευριώ φίλοι όλων των εργατών δε πραγματοποιείται να συζητήσουμε τις αντιπροτάσεις των Έργολάβων Οικοδομών.

ΕΜΠΡΟΣ ΟΛΟΙ ΣΤΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ.

Διά της Συνταξία Οικοδόμων,
Ξυλουργών & Γενικών Έργων,
Κύπρου,

ΤΟ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Διά της Ομοσπονδίας
Τουρκικών Συνταξιών,
Κύπρου,

ΜΙΑΣΗ ΤΑΞΗ

Τύπος: Τυπογραφική Έστιας 44

LEFKOŞA VE GİRNE KAZALARI UMUM YAPI İŞLERİ İŞÇİLERİNE

Arkadaşlar,

Kıbrıs Türk İşçi Birlikleri Federasyonu ve Kıbrıs Yapı Kereste ve Umum İşçiler Birliği, bütün yapı işleri işçilerini toplantıya davet ederler. Toplantı, 27/8/57 tarihinde Salı gün 8 s. Saat 2 de esk. birliklerin binasında yapılacaktır.

M e v y e t :

KABALCILAR TEŞKİLATININ, SON DİLEKLERİMİZ HAKKINDA VERDİĞİ CEVAP.

Türk ve Rum İsci Arkadaşlar,

Salı gün 8 s. saat 2 de hepimiz toplantıya gelmeliyiz, o gün bütün yapı işleri durmalıdır. Bu toplantıda, verilen cevabı müzakere edeceğiz ve haklarımızı kazanmak için nasıl hareket edeceğimizi kararlaştıracağız.

Faaliyetler, Hey'etler ve bütün işçileri Toplantımızdan muazzam olması için hepimizde çalışınız. Mutlu isteklerimiz ancak bu şekilde elde edebileceğiz. Türk ve Rum bütün yapı işleri işçileri birlik ve beraberlik havası içerisinde toplantıya iştirak edelim ve aynı kondüşlik havası içerisinde kabalcıların tekliflerini müzakere edelim.

BÜTÜN YAPI İŞÇİLERİ SALI GÜNÜ TOPLANTIYA KOŞUNUZ BLERİ !

Kıbrıs Yapı Kereste ve umum
İşçiler Birliği namına

İCRA HEY'ETİ

Kıbrıs Türk İşçi
Birlikleri Federasyonu namına

NİYAZI DAGLI

TÜRKÇE AYLIK İŞÇİ BÜLTENİ

KIBRIS İŞÇİ FEDERASYONU

LEPROSA-KIBRIS

TARAFINDAN KIBRIS İŞÇİ FEDERASYONUNUN
19. (ONÜÇÜ KIBRIS İŞÇİLERİ KONGRESİ)

İÇİNDEKİLER

Kıbrıs İşçi Federasyonunun 19. ve 20. Kibris İşçileri Kongresine Hakkı	20.	1
Kıbrıs İşçi Federasyonunun 19. ve 20. Kibris İşçileri Kongresine Hakkı	20.	2
Kıbrıs İşçi Federasyonunun 19. ve 20. Kibris İşçileri Kongresine Hakkı	20.	3
Kıbrıs İşçi Federasyonunun 19. ve 20. Kibris İşçileri Kongresine Hakkı	20.	4
Kıbrıs İşçi Federasyonunun 19. ve 20. Kibris İşçileri Kongresine Hakkı	20.	5

KIBRIS İŞÇİ FEDERASYONU (K.İ.F.) TÜRK DİĞİNESİ TARAFINDAN

YAYIMLANMAKTADIR

KASIM, 1956

№ 23

TÜRKÇE AYLIK İŞÇİ BÜLTENİ

KIBRIS İŞÇİ FEDERASYONU
LEFKOŞA - KIBRIS

YAŞASIN BİR MAYIS İŞÇİ BAYRAMI

İÇİNDEKİLER

- Birinci İşçi Bayramı Marmarış'ta Kıbrıs İşçi Federasyonu ve Dünya Sendikaları Federasyonu Tarafından Beklendiği 1-2
- İşçi Kuvveti ve Genel İşçiler Birliği Kıbrıs—İşçi Kuvveti 3. Sayı 3-4
- İşçi Hukukları (Makinesi ve Tüneldeki) 5-6

KIBRIS İŞÇİ FEDERASYONU (K.İ.F.) TÜRK DİJRESİ TARAFINDAN
BAYIMLANMAKTADIR

NİSAN, 1957

No 25

ΖΗΤΩ ΤΟ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΝ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟΝ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΡΙΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

YAŞASIN KADIN İŞÇİLERİN KIBRIS TOPLANTISI

ΠΕΟ

1955

Επισημασθέντος ότι η κατάσταση των εργατριών στην Κύπρο είναι η χειρότερη που έχει υπάρξει ποτέ στην ιστορία της, και ότι οι γυναίκες της Κύπρου είναι οι πιο φτωχές γυναίκες στην Ελλάδα, η Π.Ο.Ε.Ε. καλεί τις εργατρίες της Κύπρου να συμμετάσχουν στην 25η γενική συνέλευση της Π.Ο.Ε.Ε. που θα πραγματοποιηθεί στην Αθήνα στις 25 Σεπτεμβρίου 1955. Η Π.Ο.Ε.Ε. καλεί τις εργατρίες της Κύπρου να συμμετάσχουν στην 25η γενική συνέλευση της Π.Ο.Ε.Ε. που θα πραγματοποιηθεί στην Αθήνα στις 25 Σεπτεμβρίου 1955.

Εργατρίες της Π.Ο.Ε.Ε. στην 25η γενική συνέλευση της Π.Ο.Ε.Ε. στην Αθήνα, 25 Σεπτεμβρίου 1955.

Επισημασθέντος ότι η κατάσταση των εργατριών στην Κύπρο είναι η χειρότερη που έχει υπάρξει ποτέ στην ιστορία της, και ότι οι γυναίκες της Κύπρου είναι οι πιο φτωχές γυναίκες στην Ελλάδα, η Π.Ο.Ε.Ε. καλεί τις εργατρίες της Κύπρου να συμμετάσχουν στην 25η γενική συνέλευση της Π.Ο.Ε.Ε. που θα πραγματοποιηθεί στην Αθήνα στις 25 Σεπτεμβρίου 1955. Η Π.Ο.Ε.Ε. καλεί τις εργατρίες της Κύπρου να συμμετάσχουν στην 25η γενική συνέλευση της Π.Ο.Ε.Ε. που θα πραγματοποιηθεί στην Αθήνα στις 25 Σεπτεμβρίου 1955.

Επισημασθέντος ότι η κατάσταση των εργατριών στην Κύπρο είναι η χειρότερη που έχει υπάρξει ποτέ στην ιστορία της, και ότι οι γυναίκες της Κύπρου είναι οι πιο φτωχές γυναίκες στην Ελλάδα, η Π.Ο.Ε.Ε. καλεί τις εργατρίες της Κύπρου να συμμετάσχουν στην 25η γενική συνέλευση της Π.Ο.Ε.Ε. που θα πραγματοποιηθεί στην Αθήνα στις 25 Σεπτεμβρίου 1955.

Επισημασθέντος ότι η κατάσταση των εργατριών στην Κύπρο είναι η χειρότερη που έχει υπάρξει ποτέ στην ιστορία της, και ότι οι γυναίκες της Κύπρου είναι οι πιο φτωχές γυναίκες στην Ελλάδα, η Π.Ο.Ε.Ε. καλεί τις εργατρίες της Κύπρου να συμμετάσχουν στην 25η γενική συνέλευση της Π.Ο.Ε.Ε. που θα πραγματοποιηθεί στην Αθήνα στις 25 Σεπτεμβρίου 1955.

ΕΡΓΑΤΡΙΕΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΟΛΕΣ ΣΤΟ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΝ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟΝ ΤΗΣ 25^{ΗΣ} ΤΟΥ ΣΕΠΤΕΒΡΗ

KIBRIS KADIN İŞÇİLERİ!
HARİNİZ DE 25 EYLÜLDE YAPILACAK OLAN TOPLANTIYA KOŞUNUZ

ORTAK MÜCADELELERDEN FOTOĞRAFLAR

İleriki sayfalarda yer verilen fotoğraflar, Kıbrıslı Rum ve Türk işçilerin o eski yıllardaki zor çalışma şartlarını ve ekonomik - sosyal sorunların çözümü için yürütülen mücadeleleri göstermektedir. Ayrıca, sendikal organlarının Kıbrıs sorununa adil ve yasayabilir bir çözüm bulma gayretlerini de göstermektedir.

Kıbrıslı Rum, Kıbrıslı Türk ve Maronit maden işçileri, 1937 yılında, madenin vinçlerle yukarıya çıkaracak olan vincin kurulacağı çukuru (kuyu) açmak için Mavrovuni ocağının dehlizlerine inmeye hazırlanırken.

1939'da Lefkonos caddesinde bulunan Kibns Ayakkabı Şirketinin atölyesi. Kıbrıslı Rum ve Türk işçiler birarada.

Kıbrıslımın ve Türk hamallar 1944'te Magusa limanında.

Kıbns Maden Şirketinde çalışan Rum ve Türk maden işçileri, Lefka -Mavrovuni'de 1947 İMayıs'ını kutlarken. Kutlama PEO'ya bağıh maden işçileri sendikası ile Kıbrıs Türk maden işçileri sendikası tarannndan ortaklaşa düzenlenmişti. Kutlamaya işçilerin eş ve çocukları da yer almıştı. Şirket, bu hareketlerinden dolayı işçileri cezalandırmak için işyerlerini üç gün süreyle kapatmıştı.

Kıbrıs Maden Şirketinin Rum ve Türk işçilerinin 1948'de Lefka'daki grev mitingi. İşçilerin eş ve çocukları da yer alıyor.

T,etka - Mavrovunili Rum ve Türk maden işçileri çocuklarının panolu protesto yürüyüşü. Babalarının gerçekleştirdiği grev nedeniyle, şirketin o güne kadar verdiği günde bir bardak sütü kesmesini protesto ediyorlar.

1948'de Lefka'da gerçekleştirilen ortak grev toplantısındaki başkanlık kurulu. Konuşan, PEO maden işçileri sendikasının sekreteri Pandelis Varnava. Sağ tarafında, Kıbrıs Türk maden işçileri sendikasının sekreteri Mehmet Halij Kahraman, onun yanında ise Türk Sendikaları Merkez Komitesi sekreteri Aziz Tuncay.

Bir Kıbrıslı Türk maden işçisinin dul eşi ve dört yetimi. Kocasını 1952'de Mavrovuni ocağında öldü. Sosyal Sigorta Yasası yokluğundan işçinin eşi ve çocukları korumasız kaldılar.

Eski yıllarda Limasol limanı. Kıbrıslı Rum ve Türk işçiler işbaşında.

Kıbrıslı Rum ve Türk liman işçilerinin 1952'de Limasol Limanındaki grevi.

1953 Bat" depremzedelerinin gerçekleştirdiği toplantının başkanlık kurulu. Toplantıda Rum ve Türk depremzedeler yer aldı. Kurulda ise imam ve papazlar diğer vatandaşlarla yanyana.

Eski Lefkoşa pazarında geleneksel giysileri ile Kıbrış Türkler.

Ahmet Yusuf Pomilori'nin 14 yaşındaki oğlu Halil Ahmet. Babasının 21 Mart 1953 sabahı "Dört Fener" köprüsünün altında soğuk ve açlık nedeniyle öldüğü yatağın yanbaşımda dururken.

Lefkoşa 1954. Rum ve Türk sakat maden işçileri. Sosyal Sigorta Yasasının hazırlanması taleplerini içeren dilekçeyi Hükümete verdikten sonra.

1954'te Bafın Mandria köyünde. Kıbrıslı Türk sakinler Sosyal Sigorta Yasası talebi ile ilgili gerçekleştirilen bir toplantı sonrası. Aralarında, PEO temsilcisi Lambros Ğonatas.

PEO'nun 25.9.1955'te "Royal" sinema salonunda düzenlediği Pansiprian kadın işçiler mitingi. Bini aşkın Rum ve Türk kadın işçilerin yer aldığı mitingde ana konular mantıkî asgari yövmiyeler ile sosyal sigortalar idi.

PEO Türk Bürosu üyeleri 1955 yılında bir toplantı esnasında. Sağdan ikinci büro sorumlusu Ahmet Sadı.

PEO Kıbrıstürk Büro sorumlusu Ahmet Sadi, eşi leman hanımı ve kızı ile birlikte. 1.158 yılında TMT teröristlerinin saldırısına uğrayan Ahmet Sadi, eşinin vücudunu kendisine kalkan etmesi sonucu hayatta kaldı.

PEO örgütlenme sekreteri Panteli Varnava ile PEO Kıbnstürk büro Sorumlusu Ahmet Sadî sadece sendikal konularda işbirliği yapmakla kalmadılar, aynı /amanda iki iyi dost oldular. Fotoğraf 1989 yılında çekildi. Solda Ahmet Sadi ve sağda Panteli Varnava.

1952-1974 yılları arasında PEO kliniği olarak işlev gören bina. Bu binanın yapımında Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk emekçiler gönüllü olarak çalıştılar.

1960'ta PEO Kliniği Çocuk Bakımevini'nin açılış töreni. Lefkoşa'da Belediye Parkı caddesinde bulunuyordu ve bugün işgal bölgesinde kalmıştır.

Lefka Türk Kız Lisesinin öğrencileri öğretmenleriyle birlikte 1963'te PEO Kliniğini ziyaretleri esnasında. Sağda, Klinik Kurulunun eski başkanı Mattheos Papapetru görülmekte.

1963'te Bafta yapılan bir grev sırasında Kıbrıslı Rum grevci Türkçe, Kıbrıslı Türk grevci de Rumca yazılı plakat ile görülmekte. Ortak sorunlar insanları birleştiriyordu.

1955 Martında Kıbrıslı Rum ve Türk ordu şantiyeleri işçileri Lefkoşa'da Kıbrıs Türk Sendikaları binasının önünde. Gerçekleştirdikleri ortak genel kurulda İngiliz makamlarının iş kazalarıyla ilgili yapmış olduğu önerileri tartıştılar.

1958'de Magusa'da Kıbrıslı Rum ve Türk işçilerin gerçekleştirdiği panolu mitingde ana slogan "4000 hükümet işçisi daha fazla ekmek istiyor" idi.

Genç Kıbrıslırum ve Türk grevciler 1953'de Lefkoşa garajı önünde grevlerini korurken. İstekleri örgütlenme hakkı, daha az çalışma süresi ve ücret artışı.

Hükümet şantiyelerinde çalışan Rum, Türk, kadın - erkek işçilerin ortak toplantısı. 1963'te "Zafer" sinema salonunda gerçekleşti. Ana talepleri maaşlara zam idi.

O dönem örgütün genel sekreteri olan Pavlos Dinglis başkanlığında PEO heyeti ile, o dönem sendikanın başkanı olan Hasan Sarıca başkanlığındaki DEV-İŞ arasında 1979'da Lidra Palas'ta gerçekleştirilen toplantı. Heyetler Kıbnis sorunu ile ilgili olarak anlaştıkları karan basın mensuplarına anlarken.

PFO, Kıbrıs Türk sendikası DHV-İŞ, Türkiye Maden İşçileri Sendikası, ve Yunanistan'ın İnşaat işçileri Federasyonu ile Tekstil iplik İşçileri Federasyonu heyetleri arasında 1978'de "Filoksenia" otelinde yapılan toplantıdan. Heyetler Kıbrıs sorununu görüşmüş ve ilgili bir kararı onaylamışlardı.

12.9.1988'de Limasol'da PEO, SEK ve Kıbrıs Türk Sendikaları Federasyonu TURKSEN heyetlerinin Kıbrıslı Rum ve Türk liman işçilerinin temsilcileriyle yaptıkları toplantı. Toplantıda liman işçilerinin sorunları incelenmişti. Solda o dönem PEO genel sekreteri Andreas Jartidis, SEK genel sekreteri Mihalakis İoanu, ve onun yanında Kıbrıslı Türk sendika lideri Corcoğlu.

1995 yılında Lefkoşa'da gerçekleştirilen Tüm Kıbrıs sendikal formundan bir görüntü- Bu forma 17 Kıbrıslımın ve Kıbrıslıtlırk sendik d an 126 delege katıldı. Form Kıbrıs sorunu üzerinde durdu ve bir bildirge yayınladı.

Form başkanlık heyetinde sağdan ikinci PEO G. Sekteleri Avram Andoniyu.

KAYNAKÇA

1. PHO ve Sendikalarının Yıllık Raporları (1940 - 1960)
2. PEO Genel Kurulunun 7ci (1952), 8ci (1953), 10cu (1956) ve 12ci (1960) PEO Kongresine sunduğu Eylem Raporları.
3. "Maden ve Amyant İşçilerinin 1948 ürev Mücadeleleri". PEO Maden İşçileri Sendikasının yayını, Lefkoşa, 1979.
4. "40 Yıllık Hylem 1931 - 1971". PHO Tekstil ve Ayakkabı İşçileri Sendikasının yayını, Lefkoşa, 1971.
5. "Kıbrıslı Madenciler". PHO Madenciler Genel Kurulu yayını, 1951.
6. "PEO Türk Bürosu Bülteni". Lefkoşa, 1957.
7. "Erğalika Nea". PHO bülteni, Lefkoşa, 1957.
8. "Kıbrıs'ta Sosyal Sigortalar" PEO yayını, 1968.
9. David Lavender, Harvey Mant, Cotfry Canther, "The History of the Cyprus Mine Corporation". Caliibrnia, 1962.
10. Pantelis Varnava, "Bir Madencinin Anıları". PEO yayını, Lefkoşa. 1988.
11. Pantelis Varnava, "Yaşam Kavgası", PEO yayını, I .cfkoşa, 1990.
12. Pantclis Varnava, "Kıbrıs Maden Ocakları" PEO yayını, Lefkoşa, 1993.
13. "Elefteria". "Neos Anthropos". "Aneksartitos", "Ilaravgi". "Ergatiko Vima" gazeteleri.
14. PEO Türk Bürosu toplantılarının tutanaktan, (1954 - 1958).
15. PHO ve Sendikalarının arşivinden çeşitli toplantı tutanakları, üye kütükleri, bültenleri, broşürleri ve diğer belgeler.
16. Eski sendikacıların demeçleri.

ÖZGEÇMİŞ

Pantelis Varnava Tríkomo'nun Pervolya köyünde 1916'da doğdu, ilkokulu bitirir bitirmez yaşam mücadelesine atıldı. 1934'te önce Skuriotisa ocağında ardından da Mavrovuni ocağında çalışmaya başladı.

1948'e kadar maden işçisi olarak çalıştı. 1945'te Skuriotisa -Mavrovuni - Ksero Maden İşçileri Sendikası (PEO) Sekreterliğine seçildi ve 1952'ye kadar bu görevde kaldı. Buna paralel olarak 1948 - 1952 yılları arasında Maden İşçileri Merkez BOrosu Sekreteri görevini de yürüttü.

Mavrovuni ocağı maden işçilerinin 1946, 1947, 1948 grevlerine, 1944'te de Eşel Mobil Sistemi mücadelesine katıldı. 1940, 1947, 1948 grevlerinde mücadeleyi yürüten (Rum - Türk) sendikacılar arasında yer aldı,

1941'de AKEL'e katıldı ve partinin çeşitli organlarında hizmet verdi.

1952'de PEO Merkez örgütlenme Sekreteri seçildi ve 1987'ye kadar bu görevde kaldı. Bu mevkiden PEO Türk Bürosu sendikacılarıyla yakın bir işbirliği kurdu ve onlarla birlikte sendikal sorunların çözümü doğrultusunda mücadele etti.

1955 Aralığında Halk Hareketinin diğer 135 öncüsüyle birlikte İngiliz sömürgeciler tarafından tutuklandı ve Dekelya, Pile, Kokinotrimitya, ve Merkez Cezaevinde 18 ay hapis yattı.

1987'de emekliye ayrıldıktan sonra PEO tarafından yayınlanan "Bir Madencinin Anılan", "Yaşam Kavgası" ve "Kıbrıs Madenleri" adlı kitapları yazdı. Buna paralel olarak PEO müzesinin kurulmasına ve PEO arşivinin düzenlenmesine yardımcı oldu ve de çeşitli gazete ve dergilerde sendikal konularla ilgili makaleler yazdı.